DIRVA

THE FI...

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave .....Cleveland 3, Ohio

Subscription per year in advance
In the United States ---------- $3.00
In Canada -- $4.00 Elsewhere -- $4.50

Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

No. 44 | Kaina 6c. | CLEVELAND, OHIO November-Lapkr. 5, 1948 | (33-ti metai :: 33rd Year)

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

MUSŲ VISUOMENĖJE

ALT Metinis Suvažiavimas

Amerikos Lietuvių Taryba lapkričio 21 ir 22 dd. šaukia metinį savo suvažiavimą. Suvažiavimas įvyks New Yorke, Pennsylvania viešbutyje, conference salėje. Prasidės lapkr. 21 d. 2 val. p. p.

Į šį suvažiavimą kviečiami ir 7 nauji Tarybos direktoriato nariai, kurių pavardes jau esame anksčiau paskelbę.

Tuo budu lapkričio 21 diena bus pažymėtina diena musų visuomenės gyvenime: tai bus pirmas Amerikos Lietuvių Tarybos posėdis po ilgo laiko, kada vėl susirinks visų Lietuvos nepriklausomybės siekiančių Amerikos lietuvių srovių atstovai.

ALM Suvažiavimas

Amerikos Lietuvių Misijos pirmininkas A. A. Olis yra pavedęs išsiuntinėti kvietimus ALM direktoriams į ALM direktoriato posėdį, kuris yra numatytas lapkričio 20 dieną New Yorke, Pennsylvania viešbutyje. Posėdžio pradžia numatyta 2 val. p. p., t. y., lygiai 24 valandas prieš ALT suvažiavimo pradžią.

Šis ALM posėdis ypatingai svarbus. Jame turės buti apsvarstyti reikalai sąryšyje su bendro darbo pradžia Amerikos Lietuvių Taryboje ir atitinkamu ALM persitvarkymu.

Atskirai Organizuojasi

Ligi šiol tik paskirose vietose naujakuriai yra sudarę vieną kitą burelį, kurie visur bendradarbiauja su senesnėmis lietuvių organizacijomis. Šiuose bureliuose buvo vengiama srovinio susiskirstymo.

Dabar, pasirodo, Chicagoje Katalikų Federacijos kongreso metu yra nutarta organizuoti Amerikoje Ateitininkų Sąjunga.

Ateitininkai Lietuvoje buvo katalikiška moksleivių ir studentų organizacija. Vėliau prie jos susikurė ir vadinama Ateitininkų Sendraugių organizacija, kurioje dalyvavo jau moksius baigę ateitininkai.

Amerikoje Ateitininkų Sąjunga, matomai, apims į šį kraštą atvykusius buvusius tos organizacijos narius. Tuo budu tai bus naujai atvykusiųjų katalikų inteligentų organizacija.

•

Atkreipkite akį!

Šiame numeryje pradedame spausdinti Dr. B. T. Dirmeikio atsiminimus iš įvykių, prasidėjusių prieš devynerius metus.

Autorius tuos atsiminimus pavadina "Tarp Nemuno ir Reino". Jis pasakoja, kaip jis asmeniškai pergyveno bolševikų užpludimą į Lietuvą ir kaip apleidęs Nemuną atsidurė prie Reino...

Pasakojimas toks gyvas ir įdomus, kad atrodo, jog čia yra kokia apysaka... Todėl iš savo pusės tuos atsiminimus pavadinome "Gyvenimo sukurta apysaka".

Kviečiame skaityti tuos atsiminimus nuo pradžios. Jie daug pasakys visiems, kurie buvo toli nuo įvykių ir daug primins tiems, kurie patys juos pergyveno.

"

Kituose puslapiuose rasite kelis paveikslus iš Chicagoje įvykusio Republikonų mitingo, kuriame lietuviai turėjo svarbų vaidmenį.

Nors tas mitingas ir nepasiekė norėto tikslo, t. y., Republikonų partija rinkimų nelaimėjo, tačiau lietuvių žymesnis pasireiškimas šio krašto politikoje vis vien yra pažymėtinas įvykis. Chicagiečių pavyzdys yra sektinas, ir ateityje lietuviams reikia stengtis daugiau dalyvauti bendroje šio krašto politikoje vienos ar kitos partijos rėmuose, nes tik tuo keliu lietuvių reikalai liks apsaugoti nuo nustumimo į paskutinę vietą.

Trumanas pasilieka prezidentu

Sovietai Įsigali Azijoje

Rusam stengiantis paveržti Berlyną suktais diplomatiniais manevravimais ir įkyriais vietiniais elgesiais, jiems pavyko pasiekti didelis laimėjimas Azijoje su pagalba Kinijos komunistų: užėmę Mukdeną, komunistai pagaliau užvaldo visą Mandžuriją. Tai didelės reikšmės laimėjimas Maskvai, kuri užsimojus užvaldyti ir visą Kiniją.

Vakaruose sovietams lošiant melodramą apie senąją Vokietijos sostinę, be didelio vakariečių susirupinimo sovietai laimėjo Azijoje.

Tikėjimas, kad rusai laimėję Berlyne, sukeltų krizes eilėje kitų vakarų valstybių, yra jau nuseneęs. Tų krizių jau pilna visose valstybėse. Užleidimas gi sovietams Mandžurijos ir pastatymas Kinijos į krizę, kokioje ji dabar atsidurė, nelemia nieko dora.

Amerikos pozicija Tolimuose Rytuose pasidaro žymiai silpnesnė. Bet Amerika nepadėjo gana pastangų generalisimo Čiang Kai-šeko Kinijai sustiprinti.

Kinija pergyvena ekonominę krizę ir politišką sukrėtimą dėl Mandžurijos netekimo. Jei Čiang Kai-šeko vyriausybė sugriutu, visa Kinija gali atsidurti revoliucijos audroje.

RUSAMS NEPAVYKO PRANCUZIJOJE

Washingtone kalba, kad Maskvos diriguojamas angliakasių streikas Prancuzijoje gal bus paskutinis sovietų pasikėsinimas sukliudyti Europos atsistatymą.

Europoje krypimas į komunizmą tapo sulaikytas, sako Hoffman, Europos šelpimo administratorius.

Sovietų pastangos sukelti Prancuzijoje komunistinį perversmą baigėsi pralaimėjimu, tikrina Hoffman.

Anglijoje, Amerikos kariškam lėktuvui atsimušus į uolą, lėktuvas sudegė ir su juo žuvo 13 karių.

Teisia komunistus. New Yorko federalis teismas pranešė, jog pradės tardymą vasarą suimtų 12 komunistų vadų, kurie įtarti ruošimu sąmokslo jėga nuversti Amerikos vyriausybę.

KONGRESAS ATITEKO DEMOKRATŲ VISIŠKAI KONTROLEI

Marshall praneša atsistatydinsiąs iš Valstybės Sekretoriaus pareigų

Lapkričio 2 d. balsavimai sukrėtė Ameriką, net ir kitas šalis, kai prezidentu liko išrinktas Harry S. Truman, kuriam pirm rinkimų visi pranašavo pralaimėjimą. Truman pasilieka Baltojo Namo šeimininku ir galingos USA valstybės vadu per keturis ateinančius metus.

Dewey, Republikonų partijos numatytas stipriausias kandidatas prieš Trumaną, pralaimėjo priešingai visų laukimams.

Truman laimėjo 28 valstijose, kurios sudaro 304 Rinkimų Kolegijos balsus, o Dewey gavo gavo didumą balsų 16-je valstijų, sudarančių 198 elektorinius balsus.

Prezidento formaliam išrinkimui reikalinga 266 balsų.

Paskutinė Dewey viltis laimėti rinkimus dingo kai atėjo pavėluoti balsai iš Kalifornijos, kur taip pat diduma balsavo už Trumaną.

Visuotinis balsų skaičius stovi maž daug šitaip:

Už Trumaną virš 22,000,000
Už Dewey virš 20,000,000

Wallace gavo kiek per 1,000,000 balsų.

Pietinių valstijų kandidatas Thurmond gavo apie 900,000 balsų.

Laikysis taikos ir vykdys New Deal politiką

Prez. Truman, linksmas grįžęs į Washingtoną iš savo gimtinio miestelio Indepedence, Mo., kur buvo nuvykęs atlikti savo balsuotojo pareigą, pareiškė, kad nekeršys tiems Demokratų partijos vadams, kurie netikėjo į jo išrinkimą, kurie nerėmė jo, ir kurie, kaip pav. pietinėse valstijose, net buvo atskilę nuo partijos ir statė savo kandidatą, nepritardami Trumano politikai suteikti negrams didesnių laisvių.

Tačiau, jau dabar eina spėjimai, kad Trumano kabinete įvyks permainų.

Truman skelbia vykdysiąs toliau New Deal programą vidaus gyvenime — palaikys toliau nuomų kontrolę, iki gyvenamų namų ir butų padėtis palengvės; bandys pravesti visuotiną sveikatos apdraudą, federalę paramą mokykloms. Sako, praves pakėlima minimum algų darbininkams ir rems toliau ukininkus, mokėdamas jiems priedus, kad ukių produktų kainos nepigtų.

Trumanas prieš rinkimus žadėjo industrijų darbininkams geresnes algas, pakeitimą Taft-Hartley darbo įstatymo, kuris duos unijų vadams daugiau laisvių; ukininkams žadėjo primokėjimus už jų produktus — ir už jį balsavo ir darbininkai ir ukininkai.

Truman priešingas taksų mažinimui, taigi, jeigu nepakeis pernai nutarto taksų sumažinimo akto, reikia tikėtis bent dabartiniu taksų palaikymo per visą jo terminą.

Užsienio politikoje, sako, Truman stengsis pravesti militarinės sąjungos užtvirtinimą su vakarų Europa.

Kongresas Demokratų kontrolėje

Prez. Truman labai nesugyveno su 80-tu Kongresu, buvusiu Republikonų kontrolėje.

Dabar ta padėtis pasikeitė — Truman gavo ir Demokratišką Kongresą, kurio sudėtis tokia:

Senate
Demokratų 54 (iš 96)
Republikonų — 42.

Atstovų Rumuose
Demokratų — 242
Republikonų — 192
Am. Labor Party — 1.

GEN. MARSHALL REZIGNUOS

Gen. Marshall, Valstybės Sekretorius, kuris dabar yra Paryžiuje, UN konferencijoje, pranešė lapkr. 3 d. savo patvirtinimą, jog rezignuos iš Prez. Trumano kabineto, pats nustebintas Trumano laimėjimu.

Marshall sako, pasitrauks iš savo dabartinių pareigų kartu su Trumano inauguracija, kuri įvyks sausio 20

Republikonai, iki šiolei valdę Kongresą, akivaizdoje rimtos tarptautinės padėties, stengėsi su Demokratais sutartinai dirbti ir laikytis vienodos politikos. Ar Demokratai to panorės ateityje, netrukus paaiškės

Prez. Trumanui reikės daryti apsisprendimus tokius, kaip apginklavimas vakarų Europos, kas vra labai nepopuliaru daugybės Amerikiečių požiuriu.

Ar Trumanas, net prie geriausių savo noru, kadangi jo išmintis apribota, pajėgs buti tuo reikalingu vadu šiais kritiškais laikais, parodys jo darbai.

ITALIJA pasirašė sutarti su Amerika, tuomi galėjo gauti sau $50 milijonų paskolos iš Economic Cooperative Administration.

Prancuzija taip pat ima $170 milijonu paskolos, o Norvegija gauna $35 milijonus.

Turkijoje. traukinio nelaimėje spalio 29 d. užmušta 40 keleivių.

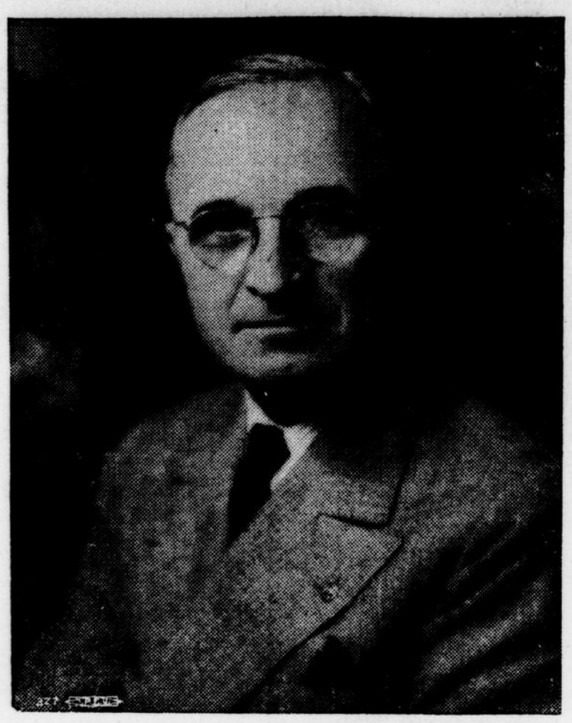

Harry S. Truman, 32-as prezidentas, išrinktas dar ketverių metų terminui.

VISKO PILNI, ŽMONĖS NENORĖJO KITOS VALDŽIOS

Valdžios permainos vyksta tik tada, kai žmonės nepasitenkinę savo gyvenimu, kai jiems visko truksta, sako kiti spėjikai, kurie dabar pamatė, kad pirmesni spėjikai, pranašavusieji Dewey laimėjimą, labai apsiriko savo išskaičiavimuose.

Amerikos žmonės atsisakė išmesti administraciją, kurios metu, kad ir netiesioginiai nuo jos priklausant, žmonės visko pilni — ir privalgę, ir apsirengę, ir turi perdaug pinigų visokių didelių ir mažų reikmenų pirkimui.

SOVIETAI VĖL PLĖŠIA VOKIETIJĄ

Iš Berlyno skelbia, kad rusai naujom pastangom ėmėsi plėšti rytinę Vokietiją ir vežti iš jos viską kas galima paimti. Jei kur kokios įmonės dar buvo paliktos, dabar jos visiškai apiplėšiamos. Esą, rusai rengiasi ištraukti savo kariuomenę iš Vokietijos.

Maža ką reiškia raudonarmiečiu ištraukimas iš pačios Vokietijos, kuomet jie bus čia pat prie Vokietijos sienos kitose sovietų okupuotose šalyse.

PERU respublikoje. Pietų Amerikoje, dešinieji pravedė perversmą, pašalino prezidentą, kuris išskrido į Čile.

Sukilimo vadas buves vidaus reikalu ministeris generolas Odria pranešė, jog tuoj stengsis pravesti šalyje demokratinius rinkimus.

BRITANIJOJE socialistų valdžia paskelbė įstatymą, sulyg kurio nacionalizuoja visą šalies plieno industriją. Sulyg to plano, beveik visi plieno industrijos 300-000 darbininku bus padėti po valdžios kontrole pradedant gegužės 1 d., 1950 m.

POPIEŽIUS KRLBĖJO Į DARBININKUS

Lapkr. 1 d., iš Vatikano Miesto praneša, kad Popiežius Pijus II kalbėjo į 1000 automobilių darbininku iš Turino ir Romos, kuriems sakė, kad Katalikų Bažnyčia tęsia savo kovą su totalitarizmu. Ši popiežiaus kalba buvo pakartojimas bažnyčios nusistatymo linkui darbininkų šio 20-to amžiaus draugijoje.

Bažnyčia stovi "už pilną lygybę ir žmogaus teisę", skelbė darbininkams šventasis tėvas.

ŽYDAI UŽĖMĖ VISĄ GALILEJĄ

Iš Haifos praneša, kad Izraelio kariuomenė užėmė visą Galileją šiaurinėje Palestinoje ir atsisako pildyti UN patarėjų įsakymą iš savo užkariautų sričių pasitraukti. Žydai įsiveržė į tą sritį kelios valandos pirmiau, negu buvo nustatyta paliaubos tarp Arabų ir Žydų, ir jie nusprendė savo laimėjimus pasilaikyti.

Paryžiuje, UN konferencijoje, Palestinos klausimas išrodė turės buti atidėtas iki po sausio 20 dienos, tikint, kad Dewey bus išrinktas Amerikos prezidentu, palaukiant po naujo prezidento inauguracijos.

Dabar gal UN tęs savo svarstymus Palestinos reikalo toliau.

NUŽUDĖ. Austrijoje sovietų keturi kariai apiplėšė pagrobtą Amerikos kareivį, ir paskui jį durtuvais mirtinai subadė.

KANADA. su mažu gyventojų skaičium ir su dideliais plotais žemių, kurios stovi atviros priešu atakui, pradėjo labiau rupintis apsigynimu. Kanados kariuomenė susideda vos iš 40,000 vyrų. Pradėta organizuoti civilinė apsauga ir pajuriai aprupinami sargybomis ir gintuvėmis.

NAMŲ STATYBAI visoje šalyje šįmet pakilus iki aukšto laipsnio, ir paskolų (mortgage) davimas namų pirkėjams pasiekė aukščiausio laipsnio šalies istorijoje.

Dabar paskolų namams, kurie neapima ukių namų, tik miestų gyventojų, vienos iki keturių šeimų talpos, kiekis pasiekė arti 53 bilijonų dolerių, 54 nuoš. daugiau negu buvo prieš depresijos laikus 1930 m. ir beveik dvigubai kiek buvo depresijos laikais 1936 metais.

•

UKIŲ KAINOS šioje šalyje šį rudenį pradėjo atpigti — nupigo 4 nuoš. lyginant su kainomis buvusiomis prieš mėnesį.

Šių metų pradžioje ukiai buvo parduodami apie 307 nuoš. brangiau negu buvo 1909-14 m. laikotarpyje. Dabar, rudenop, kainos nupuolė iki 277 nuoš. tų senų laikų kainos.

Staigus nupigimas kainų kornų, mėsinių gyvulių ir sviesto yra svarbiausios priežastys ukių kainų kritimo.

Mėsos, sviesto ir kitų maisto dalykų vartotojai jau pajuto tų kainų nupuolimą.

Nors sviesto kaina nupigo, Agrikulturos Departmento vadai sako, butų neprotinga įsakyti ukininkams dabar atpiginti pieno kainą. Dėl to, sako, reikia palaukti pavasario, žiurėti, kaip toliau atsilieps pašaro ištekliai į pieno produkciją.

•

KAS SAVAITĘ šioje šalyje parduodama po apie 1,500 taip vadinamų "namų ant ratų".

Tie vadinami "trailers", namai ant ratų", kuriuos automobilistai pradėjo naudoti prieš 20 metų savo kelionėms, dabar virto lyg butina reikmenė. "Trailerių" gaminimas nepaprastai išplito, ir jų pirkimas taip pakilo, kad tukstančiai žmonių kas metai įsigiję "trailerius" pasidaro juos savo namais, kuriuos gali pertempti kur nori paskui savo automobilį, ir kada tik užsinori.

"Trailerių" biznis virto vienas iš stambiųjų. Visoje šalyje dabar įsteigta "namams ant ratų" sustojimo vietos, kur aptarnaujama visi tų čigonišką gyvenimą mėgstančių žmonių reikalai.

•

BRITŲ mažų automobilių gamintojai palengva išsikovoja sau Amerikoje mažų automobilių rinkos biznio dalį. Jų pardavimo vajus buvo suplanuotas kaip didelis karas. Jie įsikurė sau punktą Amerikos Atlanto krante, palengva prasiveržė į vidurį šalies, ir dabar pasiekė jau net Vakarų valstijas.

•

PADARYTA 12,000,000 AUTOMOBILIŲ. Šį rudenį suėjo treji metai nuo karo pabaigos, ir nuo to, kai automobilių gamintojai galėjo vėl imtis automobilių gamybos. Ir reikia stebėtis kad per trejus metus padaryta jau net 12 milijonų naujų automobilių. Tiek žmonių gavo sau naujus automobilius, kurie buvo labai susirupinę kuo važinės, jei karas užsitęs iki 1949 metų, kaip buvo spėjama.

Šįmet tikima pagaminti automobilių, sunkvežimių ir busų per 5,200,000.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

DIDELIS GAISRAS

Pitcairn, Pa., Pennsylvania geležinkelio kieme, spalio 30 d. buvo iškilęs milžiniškas gaisras, padaręs nuostolių už apie $500,000. Gaisrui gesinti buvo suvažiavę apie 500 ugniagesių iš plačių apylinkių.

NUSIŽUDĖ

Pittsburghe, spalio 30 d., nuo Smithfield tilto nušoko į upę ir prisigirdė tulas John Glensia, 70 m. amžiaus senukas. Jį matę pravažiuojantieji automobilistai sako, senukas ėjo tiltu rukydamas pypkę, atėjo iki vidurio, gerokai užsitraukė dumą ir išleidęs jį į orą, įsidėjęs pypkę į kišenių persivertė per užtvarą ir nukrito į vandenį. Vienas žmogus bėgo jį sulaikyti, bet nespėjo.

PALENGVINIMAS ANGLIES KASIMO DARBE

Pittsburghe, Sunnyhill Coal Co., ištobulino anglies kasimo mašiną, kuri žymiai palengvina sunkų anklies kasimo darbą.

Ši mašina, sako, gali iškasti anglies nuo 3 iki 5 tonų per minutę. Tuo budu anglies iškasimas padidės dvidešimt kartų tiek negu vienas darbininkas iki šiol senu kasimo budu galėdavo prikasti.

Beveik tuo pat laiku The Joy Mfg. Co., mašinų dirbtuvė Pittsburghe, padirbdino kitą angliai kasti mašiną, tik ši mašina nepasiekia tokio dideio anglies iškasimo kiekio.

Tos mašinos operavimui reikalinga tik vienas darbininkas. Ji prikasa anglies tiek daug, kad dabar reikalinga išrasti budai angliai greitai iš kasyklos išvežti, kad ta mašina galėtų nesutrukdoma ištisai dirbti.

Kitos anglies kompanijos irgi stengiasi išrasti anglies kasimo mašinas, padidinti savo anglies produkcijai.

ALUMINO PRITRUKS

Alumino industrija, tik pereitą mėnesį iškilmingai paminėjus savo industrijos 60 metų sukaktį, dabar kalba susirupinusiai kas bus, nes šiai šaliai graso alumino trukumas.

Jeigu šalies oro apsaugos programa bus plečiama, aluminas civiliniams reikalams turės buti suvaržytas iki tiek, kad vėliau jo visai nebus galima gauti.

Amerikoje yra tik trys kompanijos, kurios patiekia šaliai visą reikalingą aluminą. Dabartiniu laiku alumino pagaminama iki 1,150,000,000 svarų per metus. Civiliniam sunaudojimui alumino pareikalavimai yra tokie dideli, kad tos kompanijos galėtų parduoti po apie 1,800,000,000 svarų, neįskaitant militarinius pareikalavimus.

Karo lėktuvams reikalinga 65 milijonų svarų ir 35 milijonų svarų karo laivams, statydinamiems 1948-49 metų programa.

FEDERALĖS valdžios tarnautojų eilės šįmet rugpiučio mėnesį padaugėjo 13,500 vyrų ir moterų, plečiant šalies apgynimo programą. Dabar išviso federalės valdžios įstaigose užlaikoma 2,113,777 tarnautojų.

PHILADELPHIA

DIDELI BĖGIŲ UŽSAKYMAI

Pennsylvania geležinkelio linijos centras Philadelphijoje užsakė 145,600 tonų naujų storų plieninių bėgių savo geležinkeliams taisyti ir gerinti. Tie bėgiai kaštuos apie $9,100,000. Nauji bėgiai turės buti baigti daryti 1949 metais. Bėgių užsakymai paduoti trims didelėms Pennsylvanijos plieno dirbtuvėms.

ELEKTROS JĖGOS PAREIKALAVIMAI

Vienas aukštas Westinghouse Electric Corp. viršininkas, kalbėdamas Penn State Kolegijoje, įrodinėjo, kad šios šalies elektros tiekimo kompanijos turės praleisti apie $16 bilijonų dolerių ateinančių 10 metų bėgyje, elektros tiekimo priemonių įrengimams, didėjantiems elektros pareikalavimams patenkinti.

Jėgos gaminimas turės buti praplėtas nuo 250 bilijonų kilowatt valandų iki 430 bilijonų kilowatt valandų, sako jis.

DONORA, PA.

MIRĖ APIE 20 ŽMONIŲ

Pereitos savaitės pabaigoje šį 15,000 gyventojų miestelį užklupo rudeninės ukanos, kurios susimaišiusios su plieno dirbtuvių dumais, orą pavertė negalimu kvėpuoti, ir nuo to iki spalio 31 d. mirė 20 asmenų, kurie tiesiog užtroško.

Keliosdešimt kitų žmonių atsidurė ligoninėse aplinkiniuose miestuose, to dumais užteršto oro parblokšti. Apie 500 kitų miestelio gyventojų greipėsi į šiaip gydytojus pagalbos.

Mirė daugiausia tie, kurie turėjo kokį silpnumą kvėpavimo organuose.

Apskrities gydytojas ėmėsi tyrinėti mirusius ir ištirti tą orą, ar jame kartais nepasisuko nuodingų iš dirbtuvių einančių dujų, tačiau skelbia, kad nuodingų dujų tame ore nebuvo, visą pavojų sudarė kelias dienas slėnyje užsilaikius ukana, susimaišius su dirbtuvių kaminų suodžiais ir dumais.

Donora miestelis yra apie 30 mylių į pietus nuo Pittsburgho. Atvyko ir Pittsburgho chemikas tyrinėtojas, atstovas nuo Kovos su Dumais biuro. Pittsburghas, taipgi didumoje gulintis slėnyje, tokiame ore seniau buvo kankinamas dumų ir suodžių, iki pravedė įstatymą, kuris draudžia namams ir dirbtuvėms naudoti tokį kurą, kuris leidžia į orą dumus ir suodžius.

1930 metų gruodžio 1 d. panašus atsitikimas buvo Meuse slėnyje, Belgijoje, kada nuo ukanų ir dumų mirė 70 žmonių.

AUTOMOBILIŲ IŠDIRBĖJAI PALIKO MILIJONUS

Miręs senis Henry Ford paliko asmeninio turto apie $43 milijonus.

Kalifornijoje mirusio Nash, taip pat tuo vardu automobilių išdirbėjo, paliktas turtas taip pat viršijo 40 milijonų dolerių.

KETURI penktadaliai visų kornų (kukuruzų), išauginamų šioje šalyje, sušeriama galvijams, ir tik viena penkta dalis tenka žmonių reikalams.

Geriausias Žurnalas

LIETUVIU NAUJIENOS

Paveiksluotas 32-jų puslapių

Už $1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1. meta.

Insteigtos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

Detroit, Mich., Naujienos

A. A. JUOZO SMAILIO LAIDOTUVĖS

Antradienį, spalio 26 d., įvyko a. a. Juozo J. Smailio laidotuvės. Aštuntą valandą rytą jau rinkosi velionies draugai ir giminės į laidotuvių direktoriaus Domininko D. Brazio koplyčią.

Čia, gėlių vainikais apstatytas, stovėjo J. J. smailio karstas. Liudni veidai žmonos, vaikų ir visų atvykusių suteikti paskutinį patarnavimą, krypo į a. a. Juozo Smailio lavoną, kurį buvo paskutinį rytą nušvietusi, pro langus prasiskverbusi, ankstyva šviesa ir paskutinis saulės spindulėlis. Rodos, kad ir jis nori atsisveikinti su šiuo brangiu, daug užsitarnavusiu žmogum.

9 val. buvo nulydėtas į šv. Antano bažnyčią. Gedulingas pamaldas atlaikė ir taurų pamokslą pasakė apie a. a. Juozo Smailio nuveiktus musų tautai darbus kun. Boreišis. Solo "Ave Maria" pagiedojo vargonininkas Blažis.

Kunas nulydėtas į Woodlawn kapinių mauzoliejų. Palydėti susirinko apie šimtas žmonių. Paskutinį žodį, mauzoliejaus salėje, tarė teisėjas Juozas P. Uvick. Taipgi šių žodžių rašytoja pareiškė nuo LVS centro ir nuo visų lietuvių (taip buvau įgaliota LVS centro pirmininko Dr. M. J. Colney iš Waterbury, Conn.) kiek velionis yra nusipelnęs savo darbu savajai tautai, ypač dirbdamas ir aukodamas Lietuvai Voduoti Sąjungoje. Palinkėjo amžino atilsio ir pareiškė likusiai šeimai gilią užuojautą.

Palaidojus šį brangų žmogų, jo likusi šeima užkvietė palydovus pietų ir maloniai vaišino.

A. A. JUOZO SMAILIO GIMTINĖ

A. a. Juozas Smailis gimė Girininkų kaime, Garliavos parapijoje, 1874 metais, lapkričio 9 dieną iš tėvų Juozo Smailio ir Onos Bielskytės. Tėvai buvo stambūs ukininkai. Jo tėviškę kai kas pavadindavo net Smailių dvareliu. Bet velionies tėvas mirė jam esant visai jaunam. Tėvams mirus, Juozukas buvo paliktas svetimų globai, kaip tuo kart vadindavo, — apekunams. Globėjai mokino Juozuką ukininkauti, bet šiam ne ukis rupėjo, o mokslas.

Nuolatos rokuodamasis su savo globėjais, Juozukas šiek tiek prasimokė, bet savo tikslo nepasiekė ligi vėlesnio gyvenimo. Priėjęs metus buvo paimtas į rusų kariuomenę ir ten išbuvo 5 metus. Mėgdamas studijas, jis buvo pastebėtas viršininkų ir pakviestas prie ligoninės, paskui prie vaistinės ir pagaliau jam buvo leista vaistai maišyti, kaip felčeriui, kas jam davė mintį vėliau buti vaistininku.

ANKSTYVI ŽINGSNIAI AMERIKON

Nepakęsdamas rusų persekiojimo, Juozas Smailis 1906 metais atvyko į laisvą šalį—Ameriką. Čia iškart dirbo siuvėju ir sutikęs savo parapijos mergaitę, Malviną Kurauskaitę, buvusio Garliavoje mokytojo Jurgio Kurausko, dukterį, tų pačių metų lapkr. 6 d. vedė Youngstown, Ohio.

Už poros metų susilaukęs dukters Birutės, Juozas Smailis vieną gražią dieną pareiškė savo žmonai: "Girdi, Malvina, bus sunku gyventi iš mano uždarbio, o man mokslas dar neišdulkėjo iš galvos, ką gi tu manai?"

Malvina Smailienė su dideliu entuziazmu kurstė vyrą stoti į mokyklą, pati pasitikėdama savo jaunomis jėgomis, galėsianti duoną užsidirbti ir net vyrui padėti.

Netušti buvo Malvinos Smailienės žodžiai. Juozas Smailis 1908 metais įstojo į Valparaiso Universitetą. Pirma į paruošiamąjį kursą, paskiau į vaistininkų kursą, kurį ir baigė 1911 metais. Vaistininku dirbo: Ohio, Illinois, Indiana ir pagaliau Michigan valstybėse.

Visą savo amžių a. a. Juozas Smailis pasiliko ištikimas savo senai tėvynei Lietuvai.

TĖVYNĖS REIKALAMS — NE PER SUNKU IR NE PER BRANGU

Velionis Juozas Smailis kukliai gyveno su savo šeima, bet

HELEN RAUBY PAAUKŠTINTA PAŠTO TARNYBOJE

žinoma lietuvių veikėja ir LVS centro finansų komisijos narė, Helen Rauby, Detroito centralinio pašto tarnautoja, yra savo tarnybos pareigose paaukštinta į Paying Claims Clerk. Jos atsakomybėje bus nuostolių atlyginimas už žuvusius ar sužalotus siuntinius, už kuriuos paštas prisiima atsakomybę. Tokio bylos sudaro žymias sumas ir reikalinga jas išspręsti be nuostolių abiem pusėm.

Helen Rauby-Stankaitė yra gimusi Elenora, Pa., ir dar jauna atvyko su tėvais į Detroitą. Aukštesnes mokyklas, įvairius kursus ir komercijos kolegiją ji baigė Detroite.

Pirmiausia jai teko dirbti telegrafo raštinėje, o vėliau, 1921 metais, ji gavo tarnybą Detroito centraliniame pašte ir čia ji tebesidarbuoja.

Helen Rauby yra daug pasitarnavusi Detroito lietuviams. Turėdama geras pažintis su miesto dienraščių redaktoriais, ji kiekviena proga pasirupina, kad juose butų pranešama apie lietuvių iškilmes ar kokio žymesnio lietuvio atvykimą.

Ji yra autorė daugelio savo ir nuo LVS 6-to skyriaus siųstu laiškų Michigano senatoriams, kongresmanams, net ir pačiam Prez. Trumanui, ginant Lietuvos ir tremtinių reikalus.

Kai šį pavasarį buvo uždarytos svetimomis kalbomis radijo programos, Helenos Rauby dėka, Lietuvių Balso Klubo Detroite radijo programa, The Baltic Melodies, išliko gyva ir tebelinksmina lietuvius. Ginant šį reikalą, jai teko susirašinėti net su Washingtonu.

LVS 6-as skyrius Raubių vasarnamyje yra turėjęs keletą išvažiavimų, iš kurių buvo nemažai pelno tremtiniams sušelpti.

Svarbu yra turėti asmenų musų draugijose, kurie pajėgia sumanyti ką gero ir padaryti naudingų darbų musų tautai.

J. K.

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą

Kuomet rengiatės persikelti kitur gyventi, praneškit savo naują antrašą Dirvos Administracijai, ne paštui, nes paštas nesiųs jums Dirvos į naują vietą jeigu neprimokėsit. Parašykit mums už 1c atvirutę prieš persikėlimą į kitą vieta gyventi. —

Dirva Cleveland 3. O.

NULIUDUSI JUOZO SMAILIO ŠEIMA dėkoja LVS valdybai, LVS 6-tam skyriui ir visiems draugams už gėlių vainikus ir geros širdies užuojautą.

Malvina Smailis ir šeima.
Detroit, Mich.

LAWRENCE MASS.

PENKI MILIJONAI...

Nuaidėjo maloni gaida per spaudą — sukelti 5 milijonus dolerių per BALFą.

Tai tikrai yra užsimota geras darbas atlikti. Su tokia suma pinigų galima įveikti dideli sunkumai, kurie vargina didelę dalį tautiečių Europoje. O jų niekas kitas neišgelbės kaip tik Amerikos lietuviai. Tad 5 milijonų dolerių sukėlimas per BALFą yra sveikintinas(!).

Bet didelis yra klausimas ar Amerikos lietuviai sugebės tokią sumą pinigų sukelti, nes tai yra ne penki tukstančiai dolerių....

O kodėl? Todėl, kad čia gludi vien tik "žodis" su gerais norais, o ne darbas. Pavyzdin, vietinis BALF skyrius prieš kelis metus turėjo 165 narius, kurie pasimojo didelius kalnus nukasti.... dėl tautiečių Europoje. Ir, žinoma, jie taip pavargo bekasdami, kad per kelis metus nesugebėjo net susirinkimo pravesti.... tarpe 165 asmenų bei narių.

Na, o vėliausiai musų gabusis vadas vos sugebėjo prisikviesti penkis narius į susirinkimą iš 165!

Čia veikia ir ALT skyrius, bei klubiečiai ar pratęsiamoji ALT skyr. dalis, BALFo reikalais. Žinoma, ir šie dručiai susisukę į niekus, nes pasireiškia daugiau kitais veiksmais, negu sukėlimu $5,000,000.

Vietinis LVS skyrius veikia rimtai ir atlieka savo darbą gerai. Pavyzdys — sugeba pasiimti net kelis tautiečius iš Europos ir sukelti pinigų BALFui. Bet pats BALF skyrius iš 165 asmenų tik rėkauja — "Imkime vieną ar du savos spalvos"....

$5,000,000!

Dzukų Jonas.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS SKYRIŲ VEIKLA

BALTIMORE, MD.

LVS 4 skyriaus prakalbų finansinė apyskaita

Per spalio 10 d. surengtas prakalbas ir vakarienę surinkta aukų LVS darbams paremti $91.00
Vakarienės pelnas 20.00
Už knygas 9.00
Išviso $120.00
Kalbėtojui atlyginta kelionės išlaidos $25.00
Pasiųsta Dirvai paremti 20.00
Išviso $120.00
LVS centrui pasiųsta aukų $66 ir už knygas $9 75.00

Aukojo šie asmenys
Mr. ir Mrs. A. Zinzelietas 10.00
Juozas ir Adelė Gutauskai 5.00
Mr. ir Mrs. C. J. Stokes 3.00

Po $2: Adv. Nadas, Julė Rastenai, Bredelis, A. Juškauskienė, A. Dumša, O. Keselienė, P. Dumšienė, El. Lazauskienė, J. Simonaitis, J. Lietuvnikas, P. J. Salkauskas, Juozas-Marijona Milunaičiai, Jonas Galinaitis.

Po $1: A. Kurelaitis, J. Masaitis, M. Lotienė, K. Daminikaitienė, U. Medešauskienė, O. Rekuvienė, M. Vilkaitienė, J. Skorka, K. Matulauskas, A. Pilipauskas, M. Utura, V. Praninskas, Z. Gabšys, V. Bulys, V. Urbonas, V. Pledas, Adv. P. Leonas, Lietuvninkas Jr., Sulcienė, O. Bludžiuvienė, J. Šliburis, P. Kundrota, A. Buodrienė, P. Jaras. Išviso $66.
Smulkių, $25. $91.00

"Lietuva Tironų Pančiuose" pirko: Ona Kisielienė ir Ona Rekuvienė, po $2, NN. pirko lietuvišką laidą ir užsisakė angliską — $5.

LVS 4 sk. valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams ir dalyviams bei rengimo talkininkams.

Julė Rastenienė.

DIRVOS PADĖKA
LVS 4-am ir 6-am skyriams

LVS sk. Baltimorėje ir 6 sk. Detroite paskyrė po $20 DIRVAI paremti.

DIRVOS redakcija nuoširdžiai dėkoja už tą parąmą ir ją lydinčius palankius jausmus.

Šios aukos bus panaudotos padengti DIRVOS siuntimo išlaidoms į Europą tremtiniams, kuriems siunčiame keletą šimtų kopijų. Ir tų skaitytojų vardu dėkojame už paramą.

Iš savo pusės DIRVA stengsis savais budais atsilyginti už palankumą.

LVS 4 SKYRIAUS NARIŲ DUOKLĖS

Baltimorės LVS 4-o skyriaus nariai mokėjo savo metines duokles:
Juozas ir Adelė Gutauskai 4.00
P. P. Jaras 2.00

KITOS AUKOS LVS REIKALAMS

Alekas Banys, Cleveland 10.00
Petras Bagdonas Lawrence, Mass. 5.00
Jonas Savukinas, Newburyport, Mass. 5.00
Dom. Smilgis, Sharon, Pa. 5.00
Jonas Puslys Amsterdam, N. Y. 2.00
Anicelas Jucius, Amsterdam, N. Y. 2.00

Green Paneigė Lewiso atsoinešimą į Prancuzijos komunistus

Prancuzijos komunistams išvedus angliakasius į streiką ir atsišaukus į kitų šalių darbininkus paremti streikuojančius prancuzus, į tai atsiliepė pirmutinis Amerikos angliakasių unijos vadas John L. Lewis.

Lewis nusistatęs prieš Trumaną, buvo pasiryžęs su juo neturėti nieko bendro, bet iš šalies ėmė rėkauti kam Truman nesulaiko Prancuzijos "angliakasių šaudymo". Lewis pasiuntė laišką Amerikos Darbo Federacijos pirmininkui William Green, šitaip pareikšdamas:

"Tamsta remi Trumano kandidaturą, kodėl nepriverti Trumaną sulaikyti šaudymą alkanų Prancuzijos angliakasių?"

Senis Lewis įsivaizdavo, lyg prezidentas butų tarnas, kuriam Green galėtų pasakyti ką nori.

Kartu su tuo Lewiso užsimojimu paaiškėjo ir tikra Prancuzijos angliakasių streiko priežastis: komunistai, suklastodami angliakasių balsavimus, išvedė prancuzus streikuoti, sutramdymui Marshallo plano ir ardymui Prancuzijos ekonominio gyvenimo, kad greičiau butų galima sulaukti revoliucijos Prancuzijoje.

Green atsakė viešai spaudoje, kad Lewis kalba kaip komunistas savo pažiura į prancuzų angliakasių streiką.

Amerikos komunistai, padrąsinti Lewiso reikalavimais palaikyti Prancuzijos angliakasių streiką, pradėjo rengti susirinkimus ir kelti reikalavimus, kad butų sulaikyta anglies iš Amerikos vežimas į Prancuziją, kad Amerikos laivų krovėjai sustreikuotų ir atsisakytų anglį į laivus krauti.

UKIŲ gyventojai šioje šalyje turėjo $44,800,000,000 pirkimo galią 1945 metais, sulyg federalio apskaičiavimo.

RINKIMAMS IŠLEISTA $50,000,000

Kaip spėjama, šiais rinkimais Amerikos politiškos partijos praleido apie $50 milijonų. Tikra suma, aišku, negalima ir sužinoti. Štai kodėl: Įstatymas draudžia bent kuriam partijos nacionaliam komitetui praleisti daugiau, kaip $3,000,000 už savo partijos kandidatą. Tačiau, kiekvienoje valstijoje, apskrityje ir mieste veikia šimtai partijos komitetų, kurie iš savo pusės leidžia agitacijai dideles sumas.

Senato komisija 1936 metais savo tyrinėjimais nustatė, kad tais metais buvo praleista $24,000,000. Šįmet, spėjama, ta suma bus dvigubai didesnė.

Skilvio GASAI!

Kenčiate nuo gasų ir vidurių išputimo paeinančio nuo užkietėjimo? Ar Ar jaučiat tą "pilnumą" kurs sugadina jusų apetitą? Taigi jųs privalot daryti tą ką darė daugelis tukstančių pasekmingai nuo 1887 metų —naudokit laiko išbandytą, patikimą skilvinį-toniką vidurių liuosavimo vaistą

Triner's Bitter Wine

šis gero skonio preparatas moksliškai sutaisytas iš pačios Gamtos mediciniškų žaknų, žievių ir botanikalų. Jis suteikia greitą paliuosavimą nuo užkietėjimo ir nuo jo paeinančių symptomų. Gaukit bonką šiandien ir įsitikinkit Triner's veikmingu patys sau. (Pastaba: jei negalit gauti Triner's savo artimoje vaistinėje, taigi pasiųskit $1.50, kartu su vardu ir adresu jusų vaistinės, į: Joseph Triner Corp., 4053 W. Filmore, Chicago, ir jusų didelė 18 oz. bonka Triner's bus jums pasiųsta tuojau, apmokėtu paštu.)

J. Žemantauskas
Notaras
"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

CHARLES & SON
FUNERAL HOME
NAUJA MODERNIŠKA KOPLYČIA
Charles Stapanauckas, Licensed Embalmer
7321 Puritan Detroit 21, Mich.
Telef. University 4-4877 Namų: HOgart 8100

Tarp Nemuno ir Reino

Gyvenimo sukurta apysaka

B. T. Dirmeikis

I. IŠ BALNO IŠMETUS

1. Pirmosios pakvaišimo dienos

Pagal Paleckio įsakymą perdavęs LIETUVOS AIDO vyriausio redaktoriaus pareigas LIETUVOS ŽINIŲ redakcijos nariui Jonui Šimkui, 1940 m. birž. 17 d. apleidau Pažangos rumus ir išėjau į gatvę su jausmu, tarsi kokiose rungtynėse bučiau išmestas iš balno ir paliktas gulėti aikštėje... Savijauta buvo tikrai bloga ir ji buvo bloga ne todėl, kad bučiau ypatingai gailėjęsis, palyginti, malonios, neblogai apmokamos ir mano mėgiamos žurnalistinės karjeros, o dėl to, kad atsisveikinant su LIETUVOS AIDU, reikėjo atsisveikinti ir su visa eile redakcinių planų, tam tikros rušies siekimais ir uždaviniais, kurie buvo numatyti LIETUVOS AIDUI, kaip tautininkų svarbiausiam spaudos organui.

Gaila, tikrai buvo gaila visų sumanymų, kurie per jaunąją tautininkų kartą, augusią ir subrendusią jau laisvos Lietuvos dvasioje, buvo bepradedą gyviau reikštis valstybinėj politikoj.

Pradedant 1938 metais tautininkų politinis veikimas Lietuvoje buvo pasisukęs nauja kryptimi. A. Smetona, kaip tautininkų šefas, ilgai stebėjo naujų jėgų kilimą ir jų pretenzijas. Po Juozo Tubelio mirties 1938 metų rudenį A. Smetona galutinai apsisprendė daugiau pasitikėti jaunaisiais Tautininkų Sąjungos veikime ir nuo visuotino suvažiavimo 1940 metais sausio mėnesį paskyrė Sąjungos pirmininku jauną, energingą, šviesų ir daug žadantį žmogų. Apie jį ir susiburė jaunieji tautininkai. Taigi ir LIETUVOS AIDAS buvo paimtas į naujas rankas... Štai dabar visi tie planai nuėjo velniop. Taip veikė į mane pirmasis smugis, ir gerokai prislėgtas, atsiminimų persekiojamas ir piktas atlikau paskutinę savo kelionę iš redakcijos į namus, į Žaliąjį Kalną, į Perkuno Alėją...

Pirmas mano rupestis namuose buvo "sutvarkyti" laiškus ir visokeriopai apsivalyti... Perleidęs per ugnį visa, kas man atrodė nebereikalinga ir nebetinkama "archyvui" pasikeitusiomis aplinkybėmis, klausiau savęs, kas toliau daryti. Įprasta tvarka telefonas vis šaukė įvairiais redakcijos reikalais: mat, kol visuomenė patyrė apie LIETUVOS AIDO redakcijoje įvykusius pasikeitimus, turėjau pažįstamiems ir draugams pats asmeniškai atsakinėti, kad redakciniai reikalai manęs jau nebedomina.

Tų telefoninių iššaukimų skaičiuje buvo nemažai ir tokių, kurie klausinėjo, "ar jau atskiras pliažas žydams Palangoje sudarytas". Tas klausimas rišosi su viena iš Palangos paskelbta LIETUVOS AIDE korespondencija, kurioje buvo kalbama apie žydams atskiro pliažo sudarymą, nes jie nesilaiką butiniausios švaros taisyklių.

Redaktorius, kurio žinioje buvo korespondencijų tvarkymas, kaž kaip praleido tokią nerimtą ir net piktą mųsų korespondento Palangoje fantaziją. Už ją ir Antanas Merkys, ministras pirmininkas, jau buvo gavęs pastabų iš Molotovo, o aš pats jau ir Merkio buvau rusčiai pabartas, tarsi toji korespondencija butų buvusi Lietuvos nepriklausomybės praradimo priežastimi. Dabar gi įkyriais telefoniniais paklausimais turėjau skinti dar papildomai asmeniško nemalonumo vaisių. Visa tai gerokai mane nervino, bet kartu ir tarnavo įspėjimu, jog priklausau prie tokių "liaudies priešų", kurie kurstė antisemitizmą. O kai tas pats LIETUVOS AIDAS šimkaus vadovybėje ėmė kalbėti apie tokių "liaudies priešų" nešamą kraštui ir net visam pasauliui didelę nelaimę, nenoromis turėjau suprasti, koks rytojus manęs laukia.

Vis dėlto keletą dienų sėdėjau namie, vengdamas rodytis gatvėje. Per tą laiką sugromuliojau visus pergyvenimus ir geriau įsiklausiau į naujus obalsius, triukšmingas ir "liaudiškas" mitingines kalbas, grasinimus visiems nusukti sprandus, kurie "mazgojosi darbininko prakaitu", įsižiurėjau į naują dvasią, į paleckinės vyriausybės darbus ir žodžius ir nutariau, kad reikia gyventi toliau. Jei toks Ernestas Galvanauskas ir toks Krėvė-Mickevičius nelaiko blogu sėdėti Paleckio — Dekanozovo vyriausybėje, tai ko čia mums perdaug jaudintis dėl tų visokių gatviškų šųkių.

Ir kaip daugelis, taip ir aš, davęs Galvanauskui plačią vietą, kas gali atsitikti su Lietuvos režimu (apie tai, kad Lietuva bus prijungta prie Sovietų Sąjungos, net nedrįsome pagalvoti), nusprendžiau, kad gana sėdėti namie ir kad reikia išeiti pasižvalgyti...

Kur kitur eisi, jei ne į Konrado kavinę, kur buvo galima sutikti pažįstamų, pasiklausyti "politinių pletkų", išgirsti, kas dedasi Lietuvos politikos, spaudos bei kulturos pasaulyje... Čia radau jau nemažą burį "iš balno išmestųjų": visi redakcijos nariai, išskyrus Gricių ir Dėdelę, jau buvo atleisti ir pakeisti naujais — daugiausia liaudininkų dienraščio LIETUVOS ŽINIŲ bendradarbiais.

Iš spaudos ir informacijos įstaigų visi "nepatikimieji" jau buvo išmesti į gatvę. Visa eilė aukštų ir aukštesnių valdininkų jau buvo paleisti iš vietų. Bet iš šalies dar buvo labai sunku įžiūrėti, ar jau viską, kas rišasi su laisvos Lietuvos praeitimi, reikia laikyti baigtu ir nebesugrąžinamu...

Šiandien jau labai lengva tiksliai pramatyti, kas vystysis ir kuo užsibaigs likimas bet kokio krašto, patekusio į Sovietų nasrus. Mat, kelių metų patyrimas ir gausųs pavyzdžiai leidžia "išpranašauti" Sovietų Sąjungos užimtų kraštų ateitį. O anuo metu Lietuva ir kiti Baltijos kraštai buvo pirmieji komunistinių planų įgyvendinimo pavyzdžiai, ir buvo labai sunku susiorientuoti pradžioje, kokias galutinas formas įgaus Lietuvos valstybė. Juk ir net pats Krėvė — Mickevičius dar negalėjo pasakyti, ko iš jo pareikalaus Molotovas jį pasikvietęs Maskvon liepos 3 dieną. Tai ko gi čia stebėtis, jei mes visi "eiliniai" pačioj pradžioj net nujausti negalėjome, į kur plaukia Lietuvos laivelis...

Gatvių eisenas, susirinkimus, kalbas, šųkius, įspėjimus ir visa kita stebėjome su tam tikru neramumu, bet... nesiskubinome daryti per daug toli einančių išvadų. Tie, kurie jau buvo kartą išgyvenę Rusijoj 1917 metų revoliuciją, galėjo lengviau atspėti, kuo turėtų baigtis tas dirbtinis mažutės vietinės komunistų partijos maskaradas. Bet beveik visus apėmė toks abejingumas, jog tik retas kuris tepadarė teisingas išvadas.

Taigi, Konrado pletkų kavinėj vėl susitikome kone visi buvusieji LIETUVOS AIDO redakcijos nariai. Jautėmės visi vienos ir tos pačios rankos perblokšti. Tačiau pasitikėjimas savimi dar nebuvo mųsų apleidęs.

LIETUVOS AIDAS jau buvo nebeatpažįstamas, o ir visa kita spauda greitais žingsniais raudonavo... Matydami tokį staigų spaudos sukairėjimą ir net neieškodami gilesnių priežasčių, čia pat Konrado kavinėje ėmėme tartis, ar nereikėtų mums dabar pagalvoti apie naujo nepriklausomo laikraščio išleidimą...

Šiandieną net sarmata prisiminti, kad mes buvome tokie nayvųs. Ką gi, tarėme, kad mes jau niekam kitam nebetinkame, kad mųsų plunksnai jokiame laikraštyje vietos nebesurasime, o kalbėti norėjome ir norėjome šį tą pasakyti... Ilgai sau galvų nelaužydami, sutarėme, kad reikia su mųsų sumanymu supažindinti ELTOS naująjį direktorių Radžvilą Korsaką, kuris jau buvo pakeitęs V. Gustainį.

Kaip nutarta, taip ir padaryta: mes abu su Leskaičiu tuoj pat ir nukeliavome į ELTĄ ir paprašėme audiencijos... pas naująjį direktorių... Laukti ilgai nereikėjo: buvome priimti... tame pačiame kabinete, kuriame tiek daug kartų buvo tekę įvairiais klausimais kalbėtis su Gustainiu. Pakaitomis su Leskaičiu išdėstėme rimtai mųsų sumanymą leisti naują laikraštį, nurodėme rimtus... tokio laikraščio reikalingumo motyvus ir patogiai atsilošę minkštuose foteliuose paprašėme direktoriaus nuomonės ir moralinės paramos... Dar ir dabar mano akyse tebestovi Korsako išdžiuvęs veidas su pasijuokimo žvilgsniu. Jis mųsų rimtų argumentų negriovė ir net visai nekalbėjo apie mųsų laikraštinį sumanymą. Atsikėlė nuo stalo ir atsisveikindamas pasakė:

— Kolegos, klausimas sukasi apie daug rimtesnius dalykus...

Prie to mįslingo sakinio ir sustojome išėję iš Korsako kabineto...

Tai buvo pirmas kartas, kada mes pradėjome spėlioti, kas gi gali būti tie "rimtesnieji dalykai"? Sugrįžę atgal į Konrado kavinę, kur mųsų laukė kiti kolegos žurnalistai, atpasakojome, ką buvome girdėję pas Korsaką. Apie nieką kitą daugiau ir nekalbėjome, nes staiga pas visus atsirado lyg gėdos jausmas... gėdos, kad nesupratome iki šiol, jog "klausimas sukasi apie daug rimtesnius dalykus"... Su šiuo jausmu atėjo ir įspėjantis balsas: "Bėk iš čia ir nebesirodyk daugiau". Taip ir padarėme: išsivaikščiojome ir daugiau Konrado kavinėje nebesusitikome.

(Bus daugiau)

TILTAS KURIO JAU NĖRA

Amerikos 11-tos Oro Divizijos naikintojų dalinys Japonijoje suplaišina tiltą savo pratimų metu. Šie vyrai paruošiami taip, kad taps geriausi kariai-specialistai okupacinėms pareigoms.

Tremtinių gyvenimas

VOKIETIJOJE DAR YRA APIE 44.000 LIETUVIŲ

Šių metų liepos mėn. 1 d. dar buvo 46.492 tremtiniai lietuviai. Nuo to laiko išvyko apie 2,500. Taigi liko apie 44,000.

Amerikiečių valdomoje zonoje buvo 28.853 lietuviai. Iš jų 24.853 gyveno stovyklose, 1500 iš seno gyvena už stovyklų ir 2.500 lietuvių gyvena kaip išskryninguotieji taip pat už stovyklų.

Nors jau supratimas apie sovietus pasikeitęs, nors jau visi suprato, kodėl tie žmonės turėjo bėgti nuo persekiojimo į vakarus, bet ir dabar į jų padėtį nenorima atsižvelgti, panaikinti neteisingus skryningų nutarimus. Kai kurie iš tokių išskryninguotojų gyvena labai skurdžiai ir iš niekur nesulaukia pagalbos.

Anglų zonoje gyvena 15.171 lietuvis tremtinys. Iš jų 14.371 gyvena stovyklose ir 800 už stovyklų.

Prancuzų zonoje gyvena iš viso tik 2.468 lietuviai tremtiniai.

IŠ VOKIETIJOS JAU EMIGRAVO APIE 15.000 LIETUVIŲ

Iki šių metų liepos mėnesio pirmos dienos iš Vokietijos į kitus kraštus emigravo 12.373 lietuviai. Po liepos mėnesio 1 dienos emigracijos tempas dar labiau padidėjo ir reikia manyti, kad iki spalių mėn. 15 dienos bus dar emigravę apie 2. 500 lietuvių. Taigi iš viso bus jau emigravę iš Vokietijos apie 15.000 lietuvių.

Daugiausiai emigravusių yra iš anglų zonos. Tokių skaitoma iki 9.500. Anglai, kaip žinia, patys pirmieji pradėjo vykdyti plačią emigraciją į Angliją.

Iš amerikiečių zonos emigravusiųjų skaičius žymiai mažesnis ir jis siekia tik iki 4,500.

Iš prancuzų zonos emigracija visą laiką buvo nežymi. Tik vienam kitam pasisekė. Šiaip patys prancuzai, atrodo, neturi didelio intereso tremtinius greičiau išvežti. Iki šio laiko iš prancuzų zonos tiesioginiai niekas neturėjo galimybės nukeliauti ir į USA. Dar ir dabar nematyti jokių žymių, kad greit čia pradės veikti USA misijos. Tai labiausiai uždara zona.

B. G.

KIEK PAGERĖS TREMTINIŲ MAITINIMAS

Paskutiniu metu IRO vadovybėje įvykus asmeniniams pasikeitimams (išskryninguotieji daugelį bolševikinio plauko tarnautojų), buvo pranešta, kad pagerės tremtinių maitinimas. Tremtiniai gaus kiek daugiau riebalų ir šiek tiek baltos duonos. Stovyklų gyventojai dėl to labai džiaugiasi ir mano, kad IRO įstaiga, užuot terorizavusi tremtinius, pradės, gal but, jau juos globoti.

PAMINĖS LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĘ

Lietuvių-Latvių Vienybės drjos valdyba nutarė, kad visi jos skyriai, pagal galimybę, paminėtų Lapkričio 18 — Latvijos Nepriklausomybės sukaktį.

TAUTIŠKŲJŲ KORPORACIJŲ FILISTERIŲ SUVAŽIAVIMAS

Buv. Lietuvos universitetų tautiškųjų korporacijų nariai-filisteriai, šiuo metu gyvenantieji tremtyje, lapkričio 13-14 d. Augsburge šaukia savo metinį suvažiavimą.

SUSTOJO "SKAUTŲ AIDAS"

Dėl piniginių sunkumų po valiutos reformos, Britų zonoje sustojo ėjęs Lietuvos Skautų Sąjungos organas "Skautų Aidas". Šiai organizacijai ir iš viso tremties jaunimui tai yra didelis smugis. Nesenai skautų skyrių įsivedė "Musų Kelias".

K. Pelėkis.

Republikonų Partijos Cook County (Chicago) Tautinių Grupių divizijų pirmininkai sutinka gub. Earl Warren, atvykusį Chicagon spalio 6 d., į All American Groups surengtą susirinkimą. Visų Tautinių Grupių pirmininkas Adv. Antanas Olis, Illinois gub. Dwight E. Green, Senatorius Brooks ištiesia rankas gubernatoriui Earl Warren, linkėdami jam geriausio pasisekimo. Paveiksle matomi dar ir kiti lietuviai: adv. A. Lapinskas, lietuvių divizijos pirmininkas, bankininkas Jonas Kazanauskas ir dr. S. Biežis.

Ties Varpininko ir Vasario 16-tos akto dalyvio kapu

(Atsiminimai)

Kai pradėjau dirbti laikraščiuose, ministeris Šaulys buvo nuo tiesioginio spaudos darbo nutolęs. Velionis jau tuomet buvo spaudos veteranas, apsuptas draudžiamojo laikotarpio redaktoriaus aureole.

Bet, dirbdamas su juo užsienių reikalų ministerijoje, turėjau progos įsitikinti, kad velionis dar turi miklią plunksną. **Tokius raštus,** nors ir oficialinio pobudžio, kaip dr. Jurgis Šaulys, galėjo rašyti tiktai asmuo, turįs didelį laikraštininko stažą!

Kai vėliau teko buti ELTOS korespondentu Berlyne, džiaugiausi, turėdamas savo šefu ne ką kitą, kaip dr. Šaulį, tuo metu buvusį Lietuvos pasiuntiniu Vokietijos sostinėje.

Anuomet jau buvo prasidėjęs įtempimas Lietuvos santykiuose su Vokietija, todėl reikėjo įtemptai dirbti ir greitai apsispręsti. Dr. Šaulio žurnalistinis patyrimas bei politinė išmintis buvo mano darbe nepaprastai vertinga pagalba.

* * *

Po keliolikos metų pertraukos vėl pasidariau dr. Šaulio bendradarbiu, šį kartą Berne, Šveicarijoje.

Buvo karo metas. Dėl okupacijos pasikeitus grynai diplomatinio darbo sąlygoms, rašančiam šias eilutes teko vėl kone išimtinai grįžti į spaudos darbą. Bernas buvo virtęs svarbiu centru, iš kurio informacijos apie įvykius okupuotoje tėvynėje pasklisdavo tikra žodžio prasme po visą pasaulį.

Sąlygas tam darbui dirbti sudarė velionis, didžiai vertinęs spaudos reikšmę. Tuo metu leistame biuletenyje kelis vertingus straipsnius yra parašęs ministeris Šaulys. Jis niekad neatsisakydavo parašyti iš savo turtingo atsiminimų lobyno. Jo atsiminimai vėliau puošdavo ir tremties spaudos skiltis.

* * *

Kai šių metų liepos mėnesio antroje pusėje atvykau į Lugano, negalėjau nė pamanyti, kad tai bus mano paskutinis pasimatymas su dr. Šauliu. Esu ne vieną kartą viešėjęs pas Šaulius jų namuose, Monte Bre papėdėje, Lugano priemiestyje Suvigliana. Čia pietų Šveicarijos gamta reiškiasi visu savo nuostabiu grožiu. Ne veltui vienas Lugano priemiestis pavadintas Paradiso (Rojaus) vardu!

Eidamas pas dr. Šaulį, mąsčiau, ar jis šioje kiek ekzotiškoje aplinkoje jautėsi laimingas. Vargu. Kaip ir kiekvieną lietuvį, jį slėgė skaudųs įvykiai tėvynėje. Dr. Šaulys buvo didelis patriotas, koks tegali buti žmogus, karštai mylįs savo kraštą, bet kuriam likimas buvo lėmęs ilgus metus gyventi svetur. Dr. Šaulys buvo ne eilinis lietuvis, bet vienas Lietuvos nepriklausomybės kurėjų, pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą.

* * *

Dr. Šaulys priėmė mane savo darbo kambaryje. Jis pasipasakojo, jog tik ką grįžęs iš Schuls-Tarasp, Graubündene, kur taisęs sveikatą. Ten buvo nuvykęs su savo pusbroliu, prof. dr. prelatu Kazimieru Šauliu (irgi Vasario 16 d. akto dalyvis). Šeimininkas atrodė kiek sumenkęs, suvargęs, balsas buvo kiek palužęs. Po to, kai prieš dvejus metus buvo susirgęs, jis jau nebeatgavo savo buvusios išvaizdos.

Tačiau mano pirmas, mane kiek prislėgęs, įspudis greit išgaravo, kai dr. Šaulys ėmė dėstyti savo sumanymus. Kalba pakrypo į jo turtingą biblioteką.

Dr. Šaulys buvo senas knygos mėgėjas, dešimtis metų rankiojęs knygas, daugiausia iš lituanistikos srities. Iš dabar esamų užsienyje rinkinių jo biblioteka bus, neabejoju, vertingiausia.

Šalia knygų, Dr. Šaulys turi įdomų senų Lietuvos žemėlapių rinkinį ir keliolika lietuviškų dailininkų paveikslų (J. Mackevičiaus ir kitų).

Dr. Šaulys jau senai puoselėjo mintį išsikelti į Ameriką ir kartu perkeldinti ten savo biblioteką. Buvo pradėjęs tuo reikalu susirašinėjimą su kai kuriais asmenimis Amerikoje. Dr. Šaulys buvo jau anksčiau man atsiuntęs savo raštų nuorašus. Dabar susipažinau su naujausia korespondencija. Ji, deja, nebuvo padrąsinančio turinio. Neatrodė, kad klausimas spręstųsi dr. Šaulio pageidaujama kryptimi.

Bet dr. Šaulys neatlaidžiai siekė savo pasistatyto tikslo. Jam rupėjo apsigyventi Amerikoje, o ta proga iškeldinti ten ir jo turimas knygas. Jis smulkiai dėstė savo sumanymą. Pagal jį, jo rinkiniai turėjo sudaryti busimo Lietuvių Kulturinio Instituto užuomazgą užsienyje. Jo rinkinys turėjo išlikti kaip nesuardomas vienetas, o jis pats butų buvęs tos bibliotekos vedėjas.

"....Kokius dešimt metų galėčiau dar padirbėti...."

Tai buvo paskutiniai dr. Šaulio žodžiai, aiškiai pasilikę mano atmintyje.

* * *

Nepraėjo nė trys mėnesiai, kaip, sugrįžęs namo, radau iš Mafaldos Šaulienės-Salvatini telegramą, jog dr. Jurgis Šaulys miręs. Ir vėl vykau į Lugano, bet šį kartą radau jį man taip gerai pažįstamame darbo kabinete, tarp knygų, paveikslų ir žemėlapių, senąjį Varpininką ir Valstybės Kurėją jau užmigusį didžiuoju miegu....

Iš ponios Šaulienės ir prelato Šaulio pasakojimų paaiškėjo, jog velionis paskutiniuoju laiku pradėjęs nustoti svorio. Prieš savaitę, bevaikščiodamas Monte Bre, kiek nušalo. Turėjo pakeltą temperaturą, tačiau niekas nemanė, kad šis savaime menkas negalavimas bus mirties priežastis.

Naktį į pirmadienį (spalių 18 d.) velionis pasijuto blogai. Skundėsi širdimi. Atvykęs gydytojas darė įšvirkštimus. Ligonis užmigo. Prelatas Šaulys naktį keliolika kartų lankė ligonį jo miegamajame kambaryje. Praėjus kelioms valandoms, prelatui kilo įtarimas, ar ligonis dar gyvas, nes gulėjo nepakeitęs pozės. Dar paabejojota, bet paskum teko įsitikinti, kad dr. Šaulys jau nebegyvas. Tiksliai nebenustatyti, kada atėjo mirtis, bet turėjo buti tarp 4:30 ir 5:30 val. ryto.

* * *

Palaidojom dr. Jurgį Šaulį Lugano, Castagnolos kapinėse. Karstas įmurytas į uolą. Ministeris Stasys Lozoraitis, ilgametis velionies draugas, atvykęs į laidotuves iš Romos, atsisveikinimo kalboje pasakė: "Daktaras Jurgis Šaulys neras ramybės, kol jo kuno nepriglobs Lietuvos žemė, kurią velionis taip karštai mylėjo". Šie žodžiai velionies draugams ir bendradarbiams liks testamentu, kurį jie įvykdys, kai Lietuvos Valstybė vėl atgaus Nepriklausomybę.

A. Gerutis.

Berne, Šveicarijoje.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor 6820 Superior Ave., Cleveland, O.

Štai ir po rinkimų

PRIEŠ DVI SAVAITES paminėjom, kad didelis savim pasitikėjimas yra įtrauktas į didžiųjų nuodėmių sąrašą. Tikrai ne veltui. Štai Republikonai jau ir susilaukė bausmės už tą nuodėmę...

Republikonai visiems skelbė, kad Baltieji Namai jau be jokios abejonės dabar jų. Jie leido visiems suprasti, kad balsavimas už Trumaną bus tas pats, lyg balso išmetimas į šiukšlyną, nes gi Trumano negali išrinkti...

Bet šitoks pasitikėjimas ar tik neatsisuko prieš pačius Republikonus? Nė Demokratai nusigando, o Republikonų šalininkai per anksti mėgino gulti ant laimėjimo vainiko ir dėl to... gal ne vienas šimtas tukstančių nėjo nei balsuoti.

Mes nurodėm šitokio apsileidimo pavojų. Tik mes kalbėjome apie tai, kad apsileidimu gali pasinaudoti vadinama "trečioji partija".

Išėjo kitaip. Demokratų šalininkai šitą kartą buvo ne tinginiai. Jie ėjo balsuoti, kaip į mušį. Ir laimėjo.

Laimėjimas ju didelis. Jie laimėjo ne tik prezidento vietą Trumanui, bet ir daugumą abiejuose Kongreso Rumuose. Ir dar daugiau: "Trečioji partija" liko nekviesto svečio padėjime!

Dabar Trumanas jau negalės teisintis, kad jo gerus norus trukdo blogas Kongresas. Taigi dabar ateina laikas jam ištesėti daugybę savo pažadų. Jeigu ištesės — džiaugsis šis kraštas ir visas pasaulis. Jei ne — tada jau jokios jėgos po ketverių metų nebeišlaikys prezidento vietos nei jam pačiam nei kitam jo partijos kandidatui. Bet toks bandymas gali pasirodyti pasauliui kaštavęs brangiau, negu bet koks kitas bandymas...

Nuspręsta, kad "košę", kurią visame pasaulyje užvirė Demokratų partijos vairininkai, jie patys turi ir išvalgyti. Kaip jie tą padarys, visiems rupi. Todėl, noroms nenoroms, reikės **visiems** pagelbėti tame "valgyme". Tai ne vien džentelmeniškumas, kad Dewey pirmutinis pasveikino Trumaną su laimėjimu. Tai yra ir išmintinga.

Rinkiminė kova pasibaigė, reikia gyventi, reikia dirbti. Laikai svarbus, nepaprasti, todėl reikia jėgų vienybės. Ne vieta kerštautis.

Ir lietuviams, besirupinantiems savo tėvynės likimu, nėra pamato nei nusiminti, nei džiugauti, kad štai vieni įspėjo, kas turės sprendžiamą balsą, kiti neįspėjo.

Tiesą pasakius, niekas neįspėjo. Kaip ir dažnai pasitaiko, iš balsavimo dėžių išlindo visai ne tas, kas buvo beveik visų vienu balsu pranašaujama. Blogas pranašų amatas...

Net ir aiškiai Demokratams palankus musų lietuviški laikraščiai buvo susigyvenę su Republikonų laimėjimu. Kada jau buvo iškelta iš dėžių didesnis skaičius balsų už Trumaną, negu už Dewey, jie vis dar nedrįso patikėti, kad Trumanas gali buti išrinktas...

Demokratams palankus musų visuomenės veikėjai lankėsi pas Dewey ir nepriештaravo, kada jų vardu buvo skelbiamas raginimas remti Dewey.

Kas iš to? Nieko. Rinkimai yra sprendimas, su kuriuo reikia skaitytis. Skaitytis visiems, ar jie pritarė tam sprendimui, ar ne.

Nuo šiol lietuviškame veikime, kiek jis liečia tėvynės reikalą, vėl nėra nei Demokratų nei Republikonų, yra tik Amerikos Jungtinių Valstybių valdžia, į kurios duris ir toliau reikės dar ne vieną kartą klabenti — lygiai per vienos, lygiai per kitos partijos atsakingus asmenis.

Todėl labai svarbu, kad kaip tik šiuo metu visos tėvyne susirupinusios Amerikos lietuvių jėgos netrukus susirinks bendrai tartis ir veikti tėvynės gelbėjimo reikalu.

Susirinks įvairių pažiurų lietuvių atstovai, ju tarpe ir vienos ir kitos šio krašto partijos dalyviai, šalininkai ar net veikėjai. Bet jų susirinkimas bus **lietuvių** susirinkimas, pasiryžusių visais prieinamais budais siekti tėvynės išlaisvinimo.

Kaip psalmė ragina visokiais budais ir visokiais prietaisais garbinti Viešpatį, taip šitame reikale visokiais keliais bus siekiama tėvynei padėti. **Bus, nes taip turi buti!**

Daug sunkumų teks nugalėti. Praeities liudni patyrimai rodo, kad gražųs pažadai sunkiai tampa kunu. Dar daugiau. Visi atsimename, kad prezidentas Trumanas labai savotiškai žiurėjo į mums šiuo metu kaip tik svarbu reikala — tremtinių įsileidimą į Ameriką. Tiesa, jis palankus ju skaičiaus padidinimui, bet tas noras padidinti lyg ir turėjo kai kurių savotiškų apskaičiavimų.

Mes buvome maž daug patenkinti pereito Kongreso sprendimu. Jei tas sprendimas bus keičiamas, reikės labai budėti, kad jis nebutų pakeistas musu tautiečiu nenaudai. Ir čia kaip tik nereikia nusisukti nuo galimos pagalbos, kuria galėtu suteikti ne tik laimėjusi, bet ir pralaimėjusi grupė. Tad dar karta musų jėgų vieningumas gali turėti lemiamos reikšmės.

GERIAU duoti, negu prašyti — sušelpk savo tautietį nelaimėje! Aukas siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Slaptos Konferencijos Paryžiuje

(Dirvos Spec. Koresp.)

Višinskio kalbos apie taiką tiek įkyrėjo delegatams, kad niekas nekreipia į jo plepalus jokio dėmesio. O per vieną Saugumo Tarybos posėdį, kada Višinskis šūkavo ir trankėsi kumščiais dėl "taikos", Sirijos delegatas Faris el Churis net užmigo....

Bet ne visi taip snaudžia Paryžiuje, kaip delegatas Faris el Churis. Ištiesų Paryžiuje, UN konferencijos šešėlyje, vyksta visa eilė labai svarbių pasitarimų. Jau pusantro mėnesio Paryžiuje sėdi Marshallas ir Bevinas su visais vakarinių demokratijų "tuzais". Tik jau ne tam, kad susidarytų progą į Montmartrą užsukti....

Apie ką tariamasi tose slaptose konferencijose? Tiksliai dar niekas negali pasakyti, bet aiškiai žinoma, kad tariasi kaip suorganizuoti viso pasaulio jėgas prieš komunizmą.

Jau baigiamas organizuoti Vakarų gynimo blokas. Sudaryti štabai jau veikia. Tik dar vis nesusitaria dėl štabo centrinės vietos.

VISAS PASAULIS PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Vakarų Europos gynimo planas apimtų viso pasaulio jėgas, kurios dar nėra įtrauktos į bolševikų bučių. Jau baigiamas suorganizuoti Atlanto paktas. Jis apima visą Amerikos žemyną, nuo Kanados iki Argentinos imamai. Europoje į šį paktą įjungiamos visos vakarinės demokratijos. Tuo budu sudaromos karinės sąjungos Skandinavijoje ir Vidužemio pajuryje. Į paskutiniąją butų įtraukta ir Ispanija.

Paryžiuje vyksta pasitarimai ir tarp Afrikos, Australijos, Kinijos, Indijos ir kitų atstovų. Žodžiu, visas pasaulis numatomas įtraukti į kovą prieš bolševizmą.

NEILGAI REIKĖS LAUKTI NAUJIENŲ

Visi šitie slapti pasitarimai Paryžiuje yra be galo reikšmingi. Manoma, kad jie nulems visus tolimesnius pasaulio įvykius. Ilgai nereikės laukti tų pasitarimų rezultatų. Jau apie lapkričio mėnesio vidurį, kai bus žinomi Amerikos rinkimų rezultatai, reikia laukti įdomių naujienų UN konferencijoje. Amerika pradėsianti rodyti tikrąjį savo veidą. O ateinančiais metais, apie sausio ir vasario mėnesį, busiąs pilnai pradėtas vykdyti dabar organizuojamas pasaulio gynimosi planas.

PAGALIAI Į RATUS

Rusai nelaukė, kad vakarinės demokratijos taip energingai ims organizuoti savo jėgas prieš komunizmą. Jie karą bijo pradėti, nes žino, kad prakiš.

Tad bando "versti iš kojų" vakarines demokratijas streikais, sąmyšiais, revoliucijomis, gąsdinimais ir tt. Matome, kad ne vien Prancuziją jie bando tais budais "paklupdyti". Šiuos žodžius rašant, pasirodė žinios, kad beevik visose pasaulio valstybėse komunistai bando organizuoti streikus ir revoliucijas, ypač Pietų Amerikoje.

J. Daužvardienė, dalyvaujant Sen. Brooks ir dviem "Ateities" grupės šokėjams, įteikia BALFo dovaną visų lietuvių vardu kardinolui Stritch per BAIFo seimo vakarienę Chicagoje.

Dovana — meniškas lietuviškas kryžius, prieš kurį klupi supančiota lietuvaitė ir meldžiasi šiais žodžiais: "Dieve gelbėk Lietuvą".

Nuomonės

O kur dėsim kalbėtojus?

Jųsų lapkričio 29 dienos editorijalą siųlau skaityti visuose BALFo ir kituose panašiuose susirinkimuose vietoj kitų prakalbų. Tai bus pasakyta viskas, ką dabar reikia žmonėms pasakyti.

J. K., Brooklyn, N.Y

Ar susipras?

Puikus yra sumanymas įsteigti biurą, kuris padėtų siuntinių į Europą siuntėjams tarp savęs susižinoti.

Ištikrųjų, siunčiu daug siuntinių į Europą ir kiekvieną kartą pagalvoju: gal ir kiti tiems patiems siunčia...

Bet ar daugelis tokių, kaip aš, nepatingės su tremtinių šalpos biuru susirašinėti?

Užtat padarykite taip, kad tas susižinojimas butų kuo paprasčiausias. Aš pasižadu visada jums pranešti, kam išsiunčiau siuntinius, tik praneškite man, ar kiti tiems patiems irgi siunčia. Jeigu matysiu, kad mano šelpiamieji dažniau iš kitur siuntinių gauna, tai aš pasirinksiu tokius, kurie dar negauna.

M. B., Pittsbourgh, Pa.

Per anksti pranašauti

Paskaitęs jųsų straipsnį apie žydų valstybę, kur rašote, kad ten viską valdo rabinai, pagalvojau: ar nebus panašiai ir Lietuvoje, kai atgaus nepriklausomybę?

Tokia mintis man lenda į galvą pasiskaičius pranešimus iš BALFo seimo ir kai kuriuos laiškus, gaunamus iš tremtinių... Tik, žinoma, aš čia manau ne apie žydų rabinus!

J. V., Philadelphia, Pa.

Prisipažino...

Niekas, žinoma, nesako, kad Rusijoje ar kur kitur jau yra sukurtas rojus. **Nuo rojaus dar toli gražu.**

A. Bimba, LAISVĖ, spalio 9.

Gal jie nori ko nors nauja?

Skaitau laikraščiuose, kad ir tremtinių tarpe yra tokių, kurie skelbia, kad jie nenori grįžti į tą pačią padėtį, kurią turėjo nepriklausomoje Lietuvoje.

Aš jų nesuprantu! Ko gi jie negrįžta į "paleckinę Lietuvą"?

P. P. J., Baltimore, Md.

SAVAITĖS VEIDAS

Frank ROBERTS

PAVYZDŽIAI rodo, kad kiekvienam diplomatui, kuris turi reikalų su sovietais, reikia turėti ypatingų sugebėjimų. Visi pripažįsta, kad su sovietų diplomatais vesti bet kokias derybas reikia labai daug "šalto kraujo", milžiniškos kantrybės, budrumo, atsargos ir valios. Prie tų dvasinių ypatybių dar reikia turėti ir sveikatos, nes sovietų diplomatai mėgsta ginčytis ir aiškintis ilgomis valandomis ir nakties laiku. Už tai ne kiekvienas ir gali atlaikyti tokį stiprų sovietų diplomatų spaudimą...

Franko ROBERTS'o parinkimas Maskvos pasikalbėjimams, kuriuos vedė anglų, amerikiečių ir prancuzų atstovai su Molotovu ir Stalinu dėl Berlyno, patenkino visus reikalavimus: buvęs rugby čemijonas, ramus, šaltas, visad akis įsmeigęs į priešą ir niekad nepaleidžiąs iš rankų ginčijamo sviedinio. Bevinas jį pasiuntė Maskvon gerai žinodamas, kad su Molotovu kalbėtis tegali tik tas, kas nemoka karščiuotis, kas moka valdyti savo mintis ir žodžius ir kas moka orientuotis klaidžiausiame diplomatijos miške.

Iki 1943 metų mažai kas apie Robertsą tekalbėjo. Tik anų metų pradžioje ėmė kartotis Robertso vardas pasaulinėje spaudoje. Mat, jis ir buvo tas, kurs didžiausiu slaptumu vedė pasikalbėjimus Lisabonoje su Portugalijos vyriausybe ir išgavo Sąjungininkams teisę įkurti oro bazes Azorų salose. Iki 1945 metų jis ėjo Anglijos atstovo pareigas prie egzilinių lenkų ir čekų vyriausybių, kol buvo pasiųstas Maskvon pirmuoju pavaduotoju prie ambasadoriaus Patterson.

Gyvas, pastabus ir sportiškai nusiteikęs Roberts įdomavosi ne vien ambasados darbu, bet ir visu Maskvos ir Sovietų Sąjungos gyvenimu. Daug laiko jis paskyrė rusų kalbai mokytis. Ir jos per du metu tiek pramoko, kad gali laisvai susikalbėti su Molotovu rusiškai. Be rusų kalbos jis dar "mokėsi" pagrindinai pažinti visą sovietų režimą ir praktikoje ir teorijoje. Jis keliavo po Rusiją, lankėsi visose iškilmėse, stebėjo Rusijos žmones, jų gyvenimą, jų darbą ir jų galvojimą. Ir per trumpą laiką Roberts tiek suprato Sovietų politiką, kad dažnai atlikinėjo ambasadoriaus pareigas. Jo pranešimai iš Maskvos į Foreign Office buvo Bevino rimtai vertinami.

1947 metais gruodžio mėnesį Bevinas šį mažo ugio "bicycling diplomatą" parsikvietė atgal į Foreign Office Londone ir padarė savo sekretorium. Jis gali dirbti 16 valandų per dieną ir niekad nepavargti. Už tai jis ir vadinamas "a little human dynamo".

Kai prieš tris mėnesius reikėjo surasti diplomatą, kurs galėtų atstovauti Angliją Maskvoje sunkiuose pasikalbėjimuose dėl Berlyno atblokavimo, Bevinas neilgai ieškojo: pasiuntė Frank Robertsą, su kuriuo vargiai kas gali lygintis žiniomis apie Sovietų Sąjungos politikos kelius ir šuntakius.

Ir vis dėl to Robertsui nepavyko susikalbėti su Molotovu, nors ir rusiškai kalbant. Bet, tur but, tik dėl to ir nepavyko, kad Roberts per gerai pažįsta Molotovo ir Stalino kalbą.

Bruno.

IŠ GYVOS PRAEITIES

Sovietų vadų asmeniški santykiai su prezidentu Benešu buvo labai draugiški ir pilni pasitikėjimo. Priklausomybė bendrai rasei ir kai kurie kiti įvykiai, kurie čia verti prisiminimo, sudarė pagrindą tam draugiškumui. Kai 1944 metais sausio mėnesį prezidentas Benešas aplankė mane Marokeše, jis man papasakojo tokią istoriją:

1935 metais Hitleris jam, Benešui pasiųlęs garantuoti Čekoslovakijos neliečiamybę, jeigu Čekoslovakija iš savo pusės pažadėsianti likti neutrali vokiečių — prancuzų karo atveju.

Kai Benešas priminęs, jog Čekoslovakija turi sutartį su Prancuzija, kuri ją įpareigoja karo atveju stoti prancuzų pusėn, vokiečių ambasadorius pareiškęs, kad nebutina nuo tos sutarties atsisakyti. Užtektų susilaikyti nuo mobilizacijos ir šiek tiek užtęsti sutarties vykdymą.

Mažoji Čekoslovakų respublika jau tada labai bijojusi Vokietijos dėl jos pretenzijų į Sudetus. Todėl Hitlerio pasiulymas negalėjęs buti aiškiai atmestas.

1936 metų rudenį prezidentas Benešas patyręs iš vieno aukšto vokiečių kariškio, kad jei Čekoslovakija nori pasinaudoti Hitlerio pasiulymu, tai turinti apsispręsti skubiai, nes greitu laiku busią Rusijoj tokių pakeitimų, kurie leis Vokietijai apseiti be Čekoslovakijos pagalbos...

Tada Benešas susidomėjęs, ką reiškia toks įspėjimas. Ir netrukus patyręs, kad vokiečių vyriausybė palaiko įtartinus ryšius su tam tikrais asmenimis iš rusų ambasados Prahoje. Slaptoji policija išaiškinusi, kad tie ryšiai vedė į komunistų senosios gvardijos sąmokslą, kuris turėjo tikslą nuversti Staliną ir įvesti Rusijoj naują režimą.

Benešas, nieko nelaukdamas, tuoj pat pranešęs apie tą sąmokslą Stalinui.

Kaip žinia, Stalinas pravedė tuoj pat didelį ir griežtą valymą kariuomenėj ir partijoj. Buvo suruošta visa eilė procesų, kuriuose Višinskis atliko prokuroro pareigas. Zinovievas, Bucharinas, Radekas ir kiti iš pirmųjų revoliucijos vadų buvo sušaudyti kartu su maršalu Tuchačevskiu ir kitais aukšto rango kariškiais. Likvidacija palietė ne mažiau 5.000 aukštų vadininkų ir kariškių. Rusų armija buvo išvalyta nuo provokiškai nusistačiusių karininkų. Pati sovietų vyriausybė pasidarė budresnė Vokietijos atžvilgiu.

Stalinas asmeniškai jautėsi dėkingas Benešui, ir sovietų vyriausybė troško padėti Čekoslovakijai, kai jai grėsė nacių pavojus.

Kiek man žinoma, nei Anglijos nei Prancuzijos vyriausybės nežinojo tikrosios priežasties, dėl ko Stalinas pravedė tokį didelį partijos ir kariuomenės valymą. Chamberlainui ir anglų bei prancuzų štabams 1937 metų valymas Rusijoj buvo ne kas kita, kaip rusų armijos vidaus dalykas, atsiradęs dėl asmeniškų varžybų.

Atpasakodamas tai, ką man kalbėjo Benešas, aš tuo noriu parodyti, kodėl Čekoslovakijos ir Rusijos santykiai buvo tokie šilti ir kodėl Stalino — Benešo draugystė buvo tokia prieteliška.

Winston Churchill

(Atsiminimai iš II Pasaulinio Karo, I t. XVI sk.)

Jurgis Kastytis Gliauda

Kur du stos -- visados...

(A. JAKŠTAS)

* * *

Kas man, kad Europa šąla,
aidi aimanos raudos —
nėra žemėj idealo
ir nebus jo niekados.

Aš einu keliu gudriuoju,
man nereika aimanų:
su veikėjais kaziriuoju,
o veikėjas šokdinu.

Jeigu reik, tariu ir spyčią,
atsargus visur esu,
katalikams su bažnyčia,
cicilikams su Marksu.

Jeigu reikia, tai žegnojuos,
jeigu reik, iš to juokiuos —
vis pirmyn man stumtis klojas
be dvejonės, be jokios....

Kas man, kad Europa šąla,
kad tėvynėje naktis —
nėra žemėj idealo,
ieško jo tiktai kvailys.

* * *

Doreli, vai doreli,
žalias popierėli —
už tave, už dorelį,
siųsiu siuntinėlį.

Siuntinėlį aš siųsiu
į kaž kokią kempę,
kur brolelius musų
kryžiavoti tempia.

Prakaitą aš liečiu,
liesiu tartum tvaną;
bet tave turėsiu,
busi tujen mano!

Plauks tas siuntinėlis
į tautos našlaičius —
mažas tremtinėlis
pasakys mums ačiu.

Prakaitą aš liesiu
prie mašinų gausmo —
tarp skurdžių griuvėsių
bus broleliui džiaugsmo.

Doreli, vai doreli,
mano prakaitėli —
toks, tikrai nedorėlis,
mųs gyvenimėlis!

Kur Eina Pasaulis...?

Rašo

Rašo DR. B. T. DIRMEIKIS

Skruzdėlyną pajudinus

KAI USA KONGRESAS šių metų balandžio 2 dieną priėmė ERP (European Revocery Program) įstatymą ir leido Europos valstybių pagalbai sunaudoti $5,300,000,000, tuoj pat ir tame pačiame Kongrese jau buvo šnekama, kad to vieno plano neužteks. Praėjo pusė metų, ir įvykiai parodė, kad reikia skubiai galvoti apie naują planą, jei norima išgelbėti ERP.

Naujas "Europos Atstatymo" planas pasidarė reikalingas ne dėl to, kad truktų pinigų, o todėl, kad nauji ir dideli pavojai pasirodė prie pat vartų. Visą septyniolika valstybių, kurios naudojasi Marshallo planu, apsėdo sunki liga: naujo karo baimė, komunistų judėjimai, ateities neaiškumas, nepasitikėjimas kitais ir savimi. Ta liga per trumą laiką surijo Amerikos ukinę pagalbą, ir ligonę Europą padarė net silpnesnę, negu ji buvo prieš balandžio 2 dieną.

Toliau taip tęstis negali, nes brangieji Amerikos "vaistai"— ERP, užuot atnešę Europai sveikatos, ją pražudys nuolatinėse vidaus kovose. Gali atsutikti taip, kad Marshallo planas duos visai priešingų rezultatų, negu norėta pasiekti.

Pats Paul G. Hoffman, plano vykdytojas, yra nurodęs, kokio tikslo — tikrojo tikslo — siekia ERP. Jo žodžiais: "ERP yra geriausias vaistas prieš komunizmą."

Deja, tas "geriausias vaistas" sukėlė tik daugiau komunizmo bacilų, išjudino visas piktąsias dvasias ir davė pradžią atvirai nesantaikai. ERP — tai lazda į skruzdėlyną.

Bet ką gi padarysi: juk anksčiau ar vėliau reikėjo jį paliesti, nes kitaip tas skruzdėlynas užnuodys visą pasaulinį lauką. Dabar, jį pajudinus, nebegalima jo palikti Dievo valiai. Reikia eiti toliau.

Kas stipresnis — doleris ar kumštis?

O TOLIAU einant, tuoj pat sutinki klausimą, ar komunizmui pašalinti užtenka vien pinigų, ar reikia ir dar kai ko.

Marshallo planas yra piniginės pagalbos planas, sudarytas su įsitikinimu, kad kai žmonės gyvens geriau, tai bus atsparesni komunistų partijos propagandai ir pats komunizmas palengva trauksis atgal. Yra teisybė, kad vargas — tai geriausja komunizmo dirva. Bet kai sykį į tą dirvą jau įmesta komunizmo grudas ir kai jis jau įleidžia šaknį, tai jis pinigais teišplėšiamas tik **labai retai.** Jam išrauti reikia jėgos.

Va, kodėl ir stovime prie naują planą — karinės sąjungos planą. Dar komunizmo nepasėstos Europos valstybės, matydamos, kas darosi Korėjoje, Kinijoje, Graikijoje, Vokietijoje...., gerai supranta, kad ne stora piniginė, o tvirta kumštis tegali jas apsaugoti nuo nelaimių, kokios ištiko visas Sovietų Sąjungos kaimynes. Tą dalyką supranta ir gen. Marshall, ir todėl jau atvirai šnekama, kad greit turėsime šalį: **Europos atstatymo** plano (ERP) ir Europos **gynimo** planą.

Laisvai Europai gintis pirmiausia buriasi valstybės, kurioms pirmoje eilėje gręsia Sovietų pavojus. Bet jos vienos yra per silpnos, kad galėtų atsiginti nuo Sovietų Sąjungos. Už tai prie jų sutinka prisidėti USA. Tai pirmas kartas šiaurinės Amerikos istorijoje, kad dar karui neprasidėjus, jau Amerika sutinka sudaryti su Europos valstybėmis karinę sąjungą.

Toks Amerikos pasielgimas yra **labai svarbus** įvykis. Tiesa, tik Kongresas sausio mėnesį tepasisakys, ar jis pritaria tai politikai. Bet jau dabar matyti, kad jis neturės kitokios išeities: arba reikia atsisakyti nuo Marshallo plano ir paaukoti Europą, arba jai reikia duoti **kumštį.** Pagaliau juk viskas rodo, kad pati Amerikos valdžia reikalauja tokios karinės sąjungos.

Taigi, karinę sąjungą prieš Sovietus reikia laikyti įvykusiu dalyku. Bet kas bus toliau?

Kariniu sąjungu tikslai

NUO PIRMOS Marshallo plano paskelbimo dienos Sovietai pasisakė prieš jį ir ragino visus pasaulio proletarus daryti viską, kad tas planas nepasiektų savo tikslo. Atvirai tariant, Sovietams ir komunistams pasisekė žymia dalimi sutrukdyti Europos atstatymo planą. Tatai jie pasiekė streikais, sabotažais ir propaganda.

Be abejo, **karinis** Marshallo planas Sovietams ir komunistams yra daug pavojingesnis daiktas, negu ERP. To plano tikslas yra aiškus: **jėga pasipriešinti Sovietų ir komunistų įtakai.**

Vadinasi, prie ukinių priemonių prijungiamos karinės. Kaip į ukinį Marshallo planą Sovietai atsakė daugiausia ukinėmis priemonėmis, taip dabar į karinę Europos-Amerikos sąjungą Sovietai anksčiau ar vėliau atsakys karinėmis priemonėmis.

Jau vienur kitur girdėti, kad Maskva ruošiasi paskelbti karinį bloką tarp visų tų valstybių, kurios yra jos replėse.

Kuo butinai baigiasi visi kariniai blokai ir sąjungos, turime daug pavyzdžių. Galime iš anksto žinoti, kuo baigsis ir naujai sukurtieji ar dar tebekuriami blokai. Reikia stebuklo, kad jie baigtųsi kitaip, negu visi kiti kada baigėsi. Jų tikslas ir jų galas yra **karas.** Šio žodžio vengiama panašiai, kaip vengiama kalbėti apie mirtį prie sunkiai sergančio ligonio lovos. Bet vis tiek mirtis anksčiau ar vėliau ateina.

Ir gyvuliai turi planus

TUO TARPU ir Amerikos-Europos karinės sąjungos autoriai ir Sovietų bloko vadai šneka tik apie **gynimąsi.** Juk ir paskutinieji du pasauliniai karai buvo tik "gynimosi karai". Nei Vokietija, nei Japonija, nei Italija.... neprisipažįsta pradėjusios puolamąjį karą: visi ir visur tik ginasi. Kol karas eina, užpuolikų nėra. Jie atsiranda nuo tada, kai karas baigiasi. Ir butinai užpuoliku buna tas, kas karą pralaimi.

Todėl yra tuščias daiktas aiškintis, ar tas, kas ginkluojasi nori tik gintis ar pulti.

Daugeliui nepatinka nei Amerikos nei kitų Europos valstybių vadų mintys, kad jie nori tik gintis ir saugoti savo reikalus. Ginti savo kiemą nuo plėšikų butinai reikia. Bet darai daug kilnesnį darbą, kai gini ne tik savo, bet ir kaimyno kiemą ir kai gini kiekvieną kiemą, į kurį veržiasi žmogžudžiai.

Ar ne tokia šiandien yra padėtis pasaulyje? Sovietai plėšikauja svetimose valstybėse, žudo ir tremia milijonus žmonių, atiminėja tautoms laisvę — ir tuo pačiu metu amerikiečiai, anglai, prancuzai ir dar kiti kalba, jog jiems terupi tik apsisaugoti nuo komunistų ir sovietų. Jei mes nežinotume, kad už tų kalbų slepiasi ir didelė užuojauta pavergtoms tautoms ir žmonėms, kad jos pridengia ir norus jas išlaisvinti — tai visi Marshallo ukiniai ir kariniai planai butų panašūs į lapę, kuri kasasi sau urvą, kad apsisaugotų nuo šunų.

SEND, Inc.

304 West 63rd Street
CHICAGO 21, ILL.
Tel. ENGLEWOOD 5028

SEND PRIIMA

MAISTO SIUNTINIŲ UŽSAKYMUS Į VISAS VOKIETIJOS IR AUSTRIJOS ZONAS, ANGLIJĄ, PRANCŪZIJĄ, ITALIJĄ, OLANDIJĄ, BELGIJĄ, ŠVEICARIJĄ, LENKIJĄ, ČEKOSLOVAKIJĄ, JUGOSLAVIJĄ.

Maisto siuntinėliai APDRAUSTI draudimo firmose, pristatymas GARANTUOJAMAS. »Nesuradus adresato—pinigai grąžinami. Pakely dingęs siuntinys pakeičiamas kitu.

PRISTATYMO LAIKAS 8—21 DIENOS! Į VISUS KRASTUS! Geriausi eksportiniai produktai. Pristatymas vykdomas iš sandėlių Europoje.

Siunčiant money order, čekį ar kt. mok. priemonę, tikslinai nurodykite gavėjo adresą ir užsakomų siuntinėlių tipo numerius. Galima užsakyti keli pakteleliai tam pačiam gavėjui.

No. 1 — $8.00
2 sv. taukų, kiaulinių
2 sv. bekono
2 sv. šalami desros
2 sv. kenuotos jautienos
1 sv. pieno miltelių.

No. 2 — $6.00
2 sv. bekono
2 sv. kenuotos jautienos
2 sv. pietų Afrik. vaisių marmelado
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių
1 sv. šokolado, blocks

No. 3 — $5.50
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. bekono
2 sv. cukraus
2 sv. aukšč. rieb. sviesto
1 sv. kavos pupelių.

No. 4 — $2.95
9 SVARAI CUKRAUS

No. 5 — $4.98
9 SV. KAVOS Pupelių

No. 6 — $4.00
4,5 sv. cukraus
4,5 sv. kavos pupelių

No. 7 — $2.00
200 Chesterfield cigarečių (Išskiriant Vok. ir Italiją)

No. 8 — $5.95
16 sv. sudytų silkių statinėlė (Tik į Vokietiją)

No. 9 — $2.85
10 sv. kvietinių miltų
4 šmc. kepimo miltelių

No. 10 — $7.95
EXTRA RIEBALŲ 6 SV.!!!
2 sv. kenuoto sviesto
2 sv. bekono
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. šokolado, blocks
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių.

Čia nurodytose kainose įskaitytos persiuntimo, draudimo ir kitos išlaidos.

Atskirai tarnauės su draugijomis, komitetais ir gavėjais asmenimis del didesnių užsakymų.

Nedelsdami šiandien pasiųskite savo giminėms, draugams siuntinius!

A. A.
Dr. Jurgis Šaulys

Pereitame numeryje paskelbėme liudną ministerio S. Lozoraičio pranešimą, kad mirė Lietuvos ministeris Šveicarijoje Dr. Jurgis Šaulys.

DIRVOS skaitytojams gal ne visiems gerai žinoma, kas jis buvo mųsų tautai, nes jis Amerikoje negyveno ir tik iš tolo Amerikos lietuvių spaudoje pasirodydavo savo straipsniais. O tai buvo vienas didžiųjų mųsų tautinio atgimimo šulų.

Jurgis Šaulys gimė 1879 m. gegužės m. 5 d.

Dar spaudos draudimo laikais buvo vienas iš lietuviškos spaudos bendradarbių ir 1903 — 4 metais redagavo VARPĄ. Kaip tik, kada minime Varpininkų judėjimo pradžios 60 m. sukaktį, mus apleido vienas iš paskutiniųjų gyvų Varpininkų.

1911 metais Jurgis Šaulys Berne, Šveicarijoje, baigė aukštąjį mokslą filosofijos daktaro laipsniu.

Nuo 1916 metų Vilniuje veikliai dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kurimo darbuose. Jis buvo išrinktas Lietuvos Tarybos generaliniu sekretorium. Jo parašas yra tarp 20 kitų Lietuvos Tarybos narių po Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktu. Jurgis Šaulys buvo taip pat vienas iš paskutiniųjų likusių gyvų tą nepriklausomybės paskelbimą pasirašiųjų asmenų...

Jis buvo pirmas Lietuvos Respublikos pasiuntinys Berlyne. Vėliau buvo pasiuntinius Šveicarijojoje, Vatikane.

Kurį laiką buvo iš diplomatinės tarnybos pasitraukęs ir 1923-25 metais Klaipėdoje buvo lietuviškų laikraščių redaktorium.

1925 metais vėl grįžo į užsienių reikalų ministeriją, 1927 metais buvo paskirtas pasiuntiniu į Italiją, o 1931 metais — į Berlyną, 1938 metais į Varšuvą.

Drauge jis buvo pasiuntiniu Austrijai, Vengrijai ir Šveicarijai.

Karui kilus ir Lenkijai žlugus, persikėlė į Šveicariją, kur ėjo Lietuvos pasiuntinio pareigas jau ypatingose, karo sudarytose aplinkybėse.

Ten jis šių metų spalio 18 dienos rytą ir mirė...

Įsidėmėtini jo žodžiai, neseniai pasakyti viename suvažiavime:

"Pirmiausia reikia mesti pesimizmą į šalį. Kaip iš smėlio dar niekas nėra nuvijęs botago, taip ir pesimizmu pašautas niekas dar nėra nieko nuveikęs".

◄ NAUJAKURIAI ►

TOLIMŲ SVEČIŲ SULAUKĖME

Pirmuoju laivu, atvežusiu keletą šimtų tremtinių jau pagal naują įstatymą, atvyko ir į Clevelandą vienas - kitas mųsų tautietis.

DIRVOJE apsilankė Pranas **Alekna,** Jono Aleknos brolis. Jis tuo tarpu ir apsigyveno pas brolį, 1847 E. 86th St., Clevelande.

Pranas Alekna jaučiasi gerokai nustebintas sutikimu Amerikoje.

Laikraščiuose įdėti paveikslai, pasikalbėjimai... Jonas Alekna juokauja:

— Aš jau 40 metų Amerikoje, o tik dabar, broliui atvažiavus, pirmą kartą turėjau progą paspausti ranką miesto viršininkams.... Matote, koki dabar laikai....

Pranas Alekna sako:

— Pasakykit visiems, kad aš ir visi atvykusieji esame nepaprastai dėkingi Amerikos valdžiai ir lietuviškoms organizacijoms, kurios taip rupestingai padėjo mums išsikasti iš to sunkaus gyvenimo Vokietijoje, tremtinių stovyklose.

— Taip pat esu labai dėkingas NCWC organizacijai, kuri mus globojo dokumentus parukinant ir visoje kelionėje ligi pat brolio namų.

— Labiausiai esu dėkingas savo broliui Jonui ir brolienei, kurie ypač daug rupesčio padėjo, kad man padėtų čia atsirasti.

"

Šiuos žodžius berašant apsilankėsi DIRVOJE ir **Antanina Puškoriutė,** atvykusi pas P. J. Žiurius, 32180 West Lake Rd., Avon Lake, Ohio.

Ji kilusi ne iš Lenkijos, kaip kai kurie laikraščiai rašė, o iš Žemaitijos, nuo Salantų. Baigusi Klaipėdos Prekybos Institutą ir dirbusi Lietuvoje bankuose. Vokietijoje dirbo IRO staigose, moka anglų kalbą.

Puškoriutė taip pat sužavėta sutikimo iškilmingumu. New Yorke atvykusius pasitiko Imigracijos Komisijos pirmininkas Carusi, kuris juos iš Vokietijos išlydėjo, ir, lėktuvu laivą aplenkęs, New Yorke pasitiko. Buvo uoste ir prezidento atstovas, New Yorko miesto atstovai, ir kardinolas Spellman.

Taip pat buvo daug ir New Yorko visuomenės lietuvių, iš kurių viešnia atsimena kun. dr. J. B. Končių, Simučius, Valaičius, Baltramaitį, Laučką, Minkuną....

Ypatingai sujaudinta viešnia žiurių malonumu ir vaišingumu. Sako, žiuriai kalbina ją bent savaitę niekuo nesirupinti ir ilsėtis. Bet jos nuomone, žuvis ir svečias trečią dieną... Todėl ji jau važinėja po miestą ir pradeda dairytis, kaip čia pavyks susirasti darbo.

"

Dar į Clevelandą turi atvažiuoti **Jonas Žygas.** Jis tačiau turėjo pasilikti kurį laiką laive, nes yra susirgęs bene ausies uždegimu. Puškoriutė pasakoja, kad dr. Jurgilo uošvis taip pat turėjo pasilikti uoste sveikatos patikrinimo reikalu. Jurgilai nuvyko į Chicagą, gerokai sujaudinti, kad teko išsiskirti — tikimasi, kad tik laikinai, — su vienu šeimos nariu.

Pranas Alekna (sėdi dešinėje) atvykęs į Clevelandą pas savo brolį, Joną, 1847 E. 86 Street. Jis yra vienas iš tremtinių, atvykęs į Ameriką pirmutiniu laivu, atvežusiu iš Vokietijos tremtinių naujojo įstatymo tvarka. Vaizde matyti ir Jono Aleknos žmona, vaišinanti tolimą svečią.

PASIDALINKIME ĮSPUDŽIAIS

Kai budavo į Lietuvą atvažiuoja kas iš kitur, tai parodydavo mums tokių keistų dalykų, kurių mes, nors ir kasdieną matydami, nepastebėdavome...

Ir mes kitur atvažiavę stebimės šiuo ir tuo, kas nuolat čia gyvenantiems taip paprasta, kad apie tai net nepagalvoja.

Ar nebutų gerai, jeigu per laikraštį pasidalintumėm savo tais įspudžiais? Gal mes ir be pamato stebimės kai kuriais dalykais? Gal tik nesuprantame dar, kodėl kas taip, o ne kitaip yra? Ar gal ką klaidingai pamatome?

Štai pora dalykų, kurie mane nustebino Amerikoje.

•

Gegužės mėnesį buvo proga išvažiuoti į mišką.

Sakau, reikia turėti kišenėje nors kelis centus, kad butų kuo paskambinti, kai pirmą kartą šįmet išgirsiu gegutę kukuojančią! Juk Lietuvoje sako, kad, jeigu gegutė užkukuos ir neturėsi kišenėje pinigų, tai visus tuos metus be pinigų būsi... Žmonės, su kuriais važiavau, tik nusišypsojo... Sako, Amerikoj gegutės nekukuoja...

Maža to! Sako, ir lakštingalų čia nėra!

Tai kaip gi čia dabar? Jokios romantikos!

Ir dar ne viskas! Sako ir gandrų Amerikoje nėra!

Tai kas gi čia mažiukus atneša?

Bet kodėl naujagimių motinoms pasveikinimuose piešia gandrą?

Beje, ligi šiol dar ir pilkos varnos — kumutės nemačiau... Ar ir jų nėra?

Na, užtat žvirbliai tai visai toki patys, kaip Lietuvoje! Tik gal dar didesni akyplėšos!

•

Kada tik ką perku, vis galvoju, kodėl Amerikoj tiek daug popierio ir maža virvių...

Kiekvieną daiktelį įdeda popierinį maišiuką, jei yra pora maišiukų, tai juos abu deda į trečią... O jei daugiau susidaro, tai tuos vėl į didesnį popierinį maišą...

Viską gražiai suvyniojia popierio tikrai nesigaili. Suvyniojia ir aplipdo juostelėmis, kad neatsivyniotų. Bet jokios virvutės surišti! Jei jau paprašai, tai suranda kur nors atliekamo virvagali, periuosia [illegible] bet tai jau nepaprastas dalykas. Atrodo,kad ir rišti nelabai moka.

Lietuvos ir visos Europos krautuvėse smulkius pirkinius suvynioja ir suriša.

Be virvučių pakietai gal ir gražiau atrodo, bet man glėbyje neštis nepatogus... Kažin, dėl ko čia krautuvėse nevartoja virvelių?

•

Lietuvoje, kas turėjo banke sąskaitą, buvo laikomas jau maž daug "buržujum". Budavo sako: "O, jis net banke sąskaitą turi!"

Nors čia kai kas sako, kad dabar nauji lietuviai atvažiuoja tik **ponai,** bet daugumas iš jų vis tiek Lietuvoje banke sąskaitų dar nebuvo turėję.

Tai jie ir čia dabar, net jau sudarę kišenėje keletą dolerių, nesiskubina banke sąskaitą atidaryti. Kaž kaip, nei į galvą neateina...

Aną dieną mano vyras gavo čekį. Ką su juo darysi, reikia pinigu paversti. Išėjo į banką.

Grįžo su čekiu rankoj.

— Niekas neišeina, — sako. — Reiks atidaryti banke sąskaitą. Kitaip niekas čekio nekeičia. Kai pasisakiau, kad jokiame banke sąskaitos neturiu, tai į mane pažiurėjo taip, lyg aš tik su vienomis apatinėmis kelnėmis į banką bučiau įėjęs...

Tai tokie dalykėliai... Ne visada kišenėje kvoteris žvanga, o banke sąskaitos reikia...

Ar tik ne todėl ir gegutės čia nekukuoja, kad pinigus visi tik bankuose laiko? **Juzė**

ATVYKO 142 LIETUVIAI

Spalio 21 d. laivu Gen. W. W. Black atvyko šie lietuviai:

Alekna, Pranas, Cleland, Ohio.
Aleksa, Jonas, ir Antanina, Bridgeville, Pa.
Ąžuolaitis, Juozas ir Apolonija, West Hollyvood, Calif.
Bacevičius, Motiejus Genė ir Bruno, Chicago, Ill.
Balta Kazys, Bridgewater, Mass.
Baltrušaitienė, Ona, Middle Village, L. I., N. Y.
Bataitis Jonas, Barbora, Regina Ona ir Audronė, Saint Louis, Mo.
Bauginskas Juozas, Anastazija ir Aldona, Brooklyn, N. Y.
Bernotienė, Petronėlė, sun. Rimantas ir Stasys, Brooklyn, N. Y.
Bulotaitė Elena-Vera, 18 m. mėnesių New York, N. Y.

(Pabaiga 6-me pusl.)

Tautinių Grupių Cook County Republikonų Komiteto surengta Rally for Warren, Amphitheatre, Chicagoje, sutraukė tiek daug publikos, kaip niekad pirmiau bet kurios partijos istorijoje. Gubernatorius Warren (viduryje) [illegible] su programos dalyviais. Savo kalbose Warren pareiškė, kad jam dar pirmą kartą teko matyti taip įspudingai suorganizuotą [illegible] susirinkimą. Už tai, žinoma, garbė teko musų tautiečiui, adv. Antanui Oliui, Tautinių Grupių pirmininkui ir to susirinkimo vedėjui.

Amphitheatre, Chicagoje, svarbiųjų pareigūnų žmonos stebi įspudingai suruoštą Cook County All American Groups Rally for Warren ir karštai ploja programos dalyviams. Iš kairės į dešinę sėdi: Illinois gubernatoriaus žmona, Mrs. Dwight H. Green, susirinkimo vedėjo žmona, Mrs. Anthony A. Olis,(ir US Senatoriaus žmona, Mrs. Brooks. Republikonų Cook County Komiteto moterys tą dieną apdovanojo p. Olienę gėlėmis pagerbdamos ją kaip parengimo pirmininko žmoną. Ponia Olienė taip pat buvo viena iš nedaugelio pakviestų ponių priimti kandidato į vice prezidentus žmoną, ponią Warren, jai suruoštoje arbatėlėje Stevens viešbutyje.

DĖL KO NUSIŽUDĖ ESTIJOS PREZIDENTAS

"Newsletter" skelbia, kad pabėgusieji iš Estijos palaiko nuomonę, jog buvęs Estijos TSR prezidentas Dr. Johannes Vares-Barbarus nemiręs naturalia mirtimi.

1946 m. lapkričio mėnesį jis miręs "po trumpos ir sunkios ligos", kaip buvę oficialiai paskelbta. Apie jo mirtį paskelbė sovietų gydytojas Dr. Gutkinas.

Dr. Vares nusišovęs po to, kai Stalinas įsakė deportuoti iš Estijos 40,000 estų.

"Aš netekau jėgų", rašė jis paskutiniame savo politiniame laiške.

Nepriklausomybės laikais Dr. Vares buvo žinomas kaip Paernu miesto gydytojas. Jis rašinėjo moderniškus eilėraščius ir buvo pagarsėjęs kaip radikalas kairysis. Labai nustebo estai, kai jis 1940 m. pasidarė sovietų Kvislingas ir pasidarė raudonosios estų respublikos galva. Buvę gandų, kad Dr. Vares labai po to apsivylęs sovietais.

Vis dėlto 1944 metais jis grįžo į Estiją iš Rusijos ir tęsė darbą kaip Stalino tarnas. Jis, kaip liudininkas 1941 metų vežimų, negalėjo palaikyti minties, kad nauja deportacija turėtų kokios nors prasmės, nes pirmasis savo darbą jau buvo atlikęs. Ir kai kurie komunistų partijos nariai buvę išvežti. Tačiau jo motyvai nuėjo niekais. Sugrįžęs iš Maskvos į Talliną, Vares parašęs Stalinui paskutinį laišką ir pats nusišovęs. Estai savo noru nevykę net į jo laidotuves. Palaidoję jį tik tie, kuriuos prievarta suvarė komunistinė policija.

K. Pl.

GELEŽINKELIŲ linijos šioje šalyje nutiestos apie 226,000 mylių, bet jei pridėsi prie šių dar paralelines linijas ir šalutinius bėgius, iš viso geležinkelių bėgių ilgis siekia arti 400,000 mylių.

Ruošia kampaniją prieš komunizmą

Amerikoje sumanyta pradėti didžiausią taikos meto skelbimų vajų šios šalies istorijoje.

To vajaus tema bus "The Miracle of America", ir taikoma kovoti prieš komunizmą nuodugniai aiškinant Amerikos ekonominę sistemą.

Tam tikslui pinigus suaukoja darbininkų unijos, industrijos, ir visuomenė bendrai.

Bėgyje ateinančių 12 mėnesių šios šalies spaudos puslapiuose bus pakartojama tie faktai milijonus kartų.

Atvyko 142 Lietuviai

(Pabaiga nuo 5-o pusl.)

Čeržestaitė, Janina, našlaitė, New York, N. Y.
Draugelis, Bronius ir Ona, Los Angeles, Calif.
Gabrys, Juozas ir Sofija, Sunsbury, Conn.
Gerulis Juozas, Williamson, Ct.
Grigalavičiutė V., našlaitė.
Gudonis Povilas, Chicago, Ill.
Jalinskas, Germanas, Boleslava ir Algirdas, Brooklyn, N. Y.
Jasinevičius, Nikodemas, Hollywood, Calif.
Jončas, Kazys ir Juzefa, Baltimore, Md.
Juknevičius, Petras, Dearborn, Mich.
Jurgilas, Jonas, Stasė ir Marija, Chicago, Ill.
Karnauskaitė, Kristina, 9 m. našlaitė, New York, N. Y.
Katilius, Aleksandras ir Aldona, Chicago, Ill.
Kiesilis, Donatas ir Stefanija, Amsterdam, N. Y.
Klimanskaitė, Vida, 11 m. našlaitė, New York, N. Y.
Klimavičiutė, Irena, našlaitė, New York, N. Y.
Krištaponis, Eduardas ir Jonas, Pittsburgh, Pa.
Kubilius, Juozas, Anielė ir Elzbieta, Paterson, N. J.
Kupčinskas, Antanas ir Genė, Westville, Ill.
Dr. Kusa, Polikronas, Stefanija, Elena ir Algirdas, Chicago, Ill.
Levickas, Albinas ir Stasė su dukterim Stase ir Birute, Dowagiac, Mich.
Lunaitė, Edita, 14 m. našlaitė, New York, N. Y.
Lušys, Stasys, Marija, Irena ir Vida-Marija, Dorchester, Mass.
Macelytė, Emilija, Chicago, Ill.
Maldutis, Julius ir Vilna, Brooklyn, N. Y.
Malinauskas, Viktoras, Alma, Algimantas ir Lilija, Waterbury, Conn.
Mankauskas, Juozas, 17 metų našlaitis, New York, N. Y.
Martenėnas, Jonas, 15 m. našlaitis, New York, N. Y.
Matulaitis, Antanas, Richmond Hill, N. Y.
Mikalauskienė, Karolina, Brooklyn, N. Y.
Nikšas, Antanas, Elzbieta, Genutė ir Irena, Philadelphia, Pa.
Noreika, Petras, 15 m. našlaitis, New York, N. Y.
Dr. Orlauskaitė, Ruta, Chicago, Ill.
Pacevičius, Ignas, Chicago, Ill.
Paplauskas, Vaclovas, Aleksandra, Audronė ir Algirdas, Baltimore, Md.
Pastušauskas, Mykolas, Veronika ir Ruta, Detroit, Mich.
Patamsis, Antanas, Brooklyn, N. Y.
Petrauskas, Adakris, Salomėja ir Algimantas, Philadelphia, Pa.
Pliupenis, Eduardas, New York, N. Y.
Puškoriutė, Antanina, Avon Lake, Ohio.
Rimkus, Antanas, Marcelė, Regina ir Vytautas, Amsterdam, N. Y.
Ruzgas Vladas, Gary, Ind.
Sabataitis, Zigmas, Monika, Zigmundas ir Marija, Chicago, Ill.
Sabrinskaitė, Genė ir sesuo Aldona (našlaitės), New York, N. Y.
Saulis, Justinas, Teofilė ir Alfredas, Chicago, Ill.
Sudmila, Vladas, našlaitis, New York, N. Y.
Šerkšnas, Antanas, Elzbieta, Sigitas, Anatolius ir Marija-Regina, Los Angeles, Calif.
Šidlauskaitė, Julija, Chicago.
Šimonis, Jonas, Marija, Jonė ir Daiva, Santa Barbara, Calif.
Šišas, Janina ir Eduardas, Staples, Mich.
Šlijonis, Martinas, 15 m. našlaitis, New York, N. Y.
Steponavičienė Jadvyga, Pittsburgh, Pa.
Švelnys, Stasys, Teresė-Danutė ir Lilija-Filiomena, Ansonia, Conn.
Turkevičius, Boleslovas, Chicago, Ill.
Vaitkus, Viktoras, Chicago, Ill.
Vaitkevičius, Adomas, Chicago.
Vaičiunienė, Filiomena su sunum Algiu ir dukra Jacina, Philadelphia, Pa.
Valaitis, Juozas, Mikolė, Egidijus, Audronė-Ona ir Vaidevutis, Rockford, Ill.
Žigaitis, Augustinas, Edmundas, Marija, Nikolė-Marija ir Regina Teresė, Chicago.
Žukas, Vytautas, Bronislava ir Danutė, Chicago.
Žygas, Jonas, Cleveland, O.

Tikėjimas Melams, Netikėjimas Teisybei

Europoje, daugelyje vietų kur tik komunistams pavyksta žmones sumulkinti, darbininkai atsisako tikėti kad Amerikoje prie dirbtuvių šimtai automobilių yra tikrai darbininkų nuosavybė.

Vienas Amerikos fabrikantas nesenai lankėsi Varšavoje. Tuo laiku ten buvo rodoma viena Amerikoniška filma, kurioje buvo parodyta prie vienos dirbtuvės sustatyta šimtai automobilių, darbo dienos metu.

Vienas Varšavos darbininkų unijos viršininkas tam Amerikiečiui padarė šitokią pastabą:

"Kam visa šita melo propaganda, apgaudinėjimui musų vargšų Lenkų?!"

Taigi, Europos darbininkams ir net jų unijų vadams, persisiurbusiems bolševikų melais apie Ameriką, darosi pikta kai ten kas nors pasakoja kad darbininkai Amerikoje į darbus suvažiuoja puikiais automobiliais.

Sovietų ir kitų komunistų valdomų šalių kokiems nors delegatams ar komisijoms, ir laivų darbininkams vykstantiems į Ameriką įkalama ir pripumpuojama kad Amerikoje, jeigu jie matys krautuvių langus užverstus gerybėmis — maistu ir drabužiais ir visokiomis brangenybėmis — viskas tas kapitalistų išdėta į langus tik sovietų svečių akių suviliojimui. Tų dalykų negalima pirkti, nes Amerikoje visko truksta, žmonės badu miršta!

Bet kaip keista kad Amerikoje gyvenantieji toki patys komunistų sumulkinti darbininkai tiki viskam ką raudonukai apie Rusiją meluoja: buk ten visko yra, buk ten darbininkas turi laisvę, buk ten gerai gali gyventi, tik už tą viską reikia Stalinui dėkoti!

KAS platina Dirvą — tas platina apšvietą.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1894 · 53 NEIGHBORHOOD OFFICES · EVERY BANKING SERVICE
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
musų specialybė.

Kambarių Popieriavimas
Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KEnmore 8794.
Cleveland, Ohio

MONCRIEF
Gas ★ Oil ★ Coal
Didžiausia Dolario Vertybė
AUTOMATINIS ŠILDYMAS
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Bus šilta Žiema
Važinėjant su CTS

Pirm negu sniegai pasirodys ir termometrai nukris, jusų CTS bus įrengus suvirš 500 gatvekarių ir busų su pagerintu apšildymu . . . kad jums butų patogu važinėti žiemą.

YOUR Cleveland TRANSIT SYSTEM

CHUNG KING RESTAURANT
2152 Rockwell Avenue
Duoda Kiniškus ir Amerikoniškus Valgius
Atdara kasdien nuo 4:30 P. M. to 4:30 A. M.
Duodame Musų Puikią Cantonese Vakarienę.
Rezervacijoms šaukit MAin 9064.

"Jie atvyksta i Svečius!"

Raštu pranešimas tos didelės žinios nesuteikia tiek džiaugsmo, kaip **pasakymas** žodžiu. Telefonuoti taip greita, lengva ir smagu. Ir kaštuoja visai mažai. Tipiškas long distance kainas rasite viduje priešakinio viršelio savo telefono knygoje.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY Co's Basement

TIK KĄ GAVOM! 5000 Jardų šių Naujausių Marginių

"Ace-Tone" Rayon Prints

Spalvingi, Skalbiami, Pirmos Rušies!

Tik pamanykit . . . jųs dabar galit pirkti puikias rayon spausdintų marginių medžiagas už kainas, kokias turėjot mokėti už paprastos medvilnės medžiagas! Jos yra puikios, minkštos, ir galit įvertinti tik pamačius . . . ir jos skalbiasi, taipgi!

"Ace-Tone" Rayon su Heartstone ir Vienodų Spalvų, 69c yd.

79c Yard

39-coliu Rayon Gabardinas

Reguliariai 1.29 Yardui!

Tai pati mėgiamiausia sezono medžiaga .. ir štai yra 2000 yardų jos po 39 colius plačio! Toms išeiginėms suknelėms kurias norėjote siutis, pasirinkimas iš juodų, rudų, žalių, ir kelių kitokių naujausių spalvų!

89c Yardui

Naujo Rašto Rayon Crepe

Apžiurėdamos šį švelnų, ploną ir gražų rayon crepe, rasit didelį pasirinkimą tokių medžiagų kokių norite! Gražių marginių ir spalvų kurios patiks kiekvienos moters individualiam skoniui.

1.00

Basement Yard Goods

DALINAI NEREGULIARIŠKI

Pasteliniai Paklodžiu Blanketai

Butų po 3.98 Jeigu Pirmaeiliai

Tikras laimikis nupirkimas šitų puikių 70x90 colių blanketų! Naudokite juos lengvam užsiklojimui arba šiltam žieminiam pasiklojimui vietoje paklodės. Vargu patėmysit jų trukumą! Mėlynos, ružavos, žalios, maize ir baltų spalvų su apsiulėtais kraštais.

2.98

'Barclay' 100% Grynos Vilnos BLANKETAI

Koks malonumas šiltai apsikloti vienšių 4-svarų, 70x90 blanketų šaltom naktimis! Jie apvedžioti plačiu rayon satinu, ir gaunami šiose spalvose: mėlynos, žalios, rožinės, rudos, peach ir geltonos. Ideališki davimui dovanoms!

9.98

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai

ČEPAITIENĖ Agnė (Vilionytė), 52 metų, mirė spalio 28, Ansonia, Conn. (Pakuonio p. Kauno ap.) Ansonijoj išgyveno 35 m.

YURGELIS Petras, mirė rugsėjo 18, Akron, Ohio. (Buvo ilgametis Dirvos skaitytojas)

BASKEVIČIENĖ Agota (Skruduliutė), pusamžė, mirė rugs. 28, Chicagoj. Amerikoje išgyveno 37 metus.

KETVIRTIS Stasys, 36 metų, mirė rugs. 21, Toronto, Ont., Kanadoj.

GABELIS Juozas, pusamžis, mirė rugs. 30, Chicagoj. (Papilės p. Miškių k. Šiaulių ap.)

BALTRUNIENĖ Ona (Yankowski), mirė spalio 4, Chicagoj. (Gimus Rytoje, Latvijoje). Amerikoj išgyveno 42 metus.

KAMPIKIENĖ Ona (Rimkevičiutė), pusamžė, mirė spalio 3, Chicagoj. (Šiaulių aps. Bitučių k.)

ZINKUS Vladas, pusamžis, mirė spalio 5, Chicagoj. Raseinių ap. Krakių p. Gudaičių k.) Amerikoje išgyveno 39 metus.

JESEVIČIUS Leonardas, pusamžis, mirė spalio 6, Chicagoj. (Kražių par.) Amerikoje išgyveno 35 metus.

PUŠIS Jurgis, pusamžis, mirė spalio 8, Chicagoj. (Raseinių ap. Eržvilko p.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

BRAZAUSKIENĖ (Brazauskaitė) Barbora, pusamžė, mirė spalio 8, Chicagoj. (Raseinių ap. Šilalės p. Paakmenės k.) Amerikoj išgyveno 47 m.

JONIKAS Juozas, pusamžis, mirė spalio 8, Chicagoj. (Palabaukščių vienk. Pašaltonių par.)

SMAILIS Juozas, 73 metų, mirė spalio 22, Detroit, Mich.

VALAITIS Pranas, pusamžis, mirė spalio 8, Chicagoj. (Šakių ap. Naumiesčio p. Bartkų k.) Amerikoj išgyveno 41 metus.

ŠIMKIENĖ Domicelė Juozaponaitė), pusamžė. mirė spalio 10, Chicagoj. (Utenos apskr. Anykščių p. Starių k.) Amerikoj išgyveno 36 metus.

LUKOŠIENĖ Monika (Slučinskaitė), mirė spalio 11, Chicagoj. (Raseinių ap. Viduklės p. Paliepių k.) Amerikoj išgyveno 45 metus.

BUDVITIS Antanas, seno amžiaus, mirė spalio 12, Chicagoj. (Raseinių ap. Šilalės p. Gubių k.) Amerikoj išgyveno 56 metus.

MOCKUS Jonas, 33 metų, mirė spalio 11, Chicagoj. (Gimęs Shenandoah, Pa.)

Moroza Jonas, 59 m., mirė rugsėjo 21, Waukegan, Ill.

ADOMAITIS Juozas, 75 metų, mirė rugsėjo 29, Chicagoje. Amerikoj išgyveno 50 metų.

SKURDELIS Jonas, pusamžis, mirė spalio 3, Chicagoj. (Pažažmočių k. Žvingių p. Tauragės ap.) Amerikoj išgyveno 36 m.

PIETERIENĖ Elzbieta, 76 m., mirė spalio m., Rockford, Ill.

MISEVIČIUS Aleksandras, mirė rugs. 28, Detroit, Mich.

VIZGIRDA Juozas, mirė rugsėjo m., Grand Rapids, Mich.

STACILAUSKAS Jonas, mirė rugs. mėn., Grand Rapids, Mich.

STUKIS Jurgis, mirė rugs. m., Grand Rapids, Mich.

ADOMAITIENĖ Ona, mirė rugsėjo mėn., Grand Rapids, Mich.

ADOMAITIENĖ Agnieška, 71 m., mirė rugs. 26, Grand Rapids, Mich.

RAMANAUSKAS Mary, 36 m. mirė spalio 12, Chicagoj, kur buvo ir gimus.

KAVALIAUSKIENĖ Teresė, pusamžė, mirė rugs. 23, Chicagoj. (Ukmergės ap. Deltuvos p. Jovaišių k.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

PRIEŠAI PADARO AMERIKĄ GALINGA

Normaliai Amerika yra veik bejėgė, užlaiko sulyg įstatymo tik 180,000 kariuomenę.

Tačiau, kai Amerikai prisieina įsivelti į karą, ji staiga pasidaro galinga visais atžvilgiais.

Čia reikia paminėti tik karo industrijas. Iš beveik nieko, po Japonijos užpuolimo Amerikos karo laivyno bazės Hawaii salose, Amerika iki 1945 metų karo pabaigos turėjo apie 1200 karo reikmenų dirbtuvių. Karui pasibaigus, buvo numatyta palikti tik dalį tų dirbtuvių, o kitas parduoti.

Bet tolyn aršyn, Sovietų Sąjunga ėmė savo agresiją pasaulyje plėsti, kas privertė šią šalį susirupinti karo dirbtuvių palaikymu, ir tuoj imtasi reikalingiausias atnaujinti ir laikyti iki jos bus reikalingos.

To pasekmėje, dabar Amerika karo pasiruošime stovi dvejetu metų priešakyje, lyginant kaip stovėjo 1941 metų pabaigoje, kuomet Japonija užatakavo Pearl Harbor.

Amerika turi gatavai karo industrijų net $6 bilijonų vertės.

Kaikurios karo dirbtuvės gali pradėti karo reikmenų gamybą kelių dienų ar kelių savaičių pareikalavimu.

Jau Gatava Jau GAUNAMA Tik $1

B. GAIDŽIUNAS

PAKELIUI Į MIRTĮ

Vokiečių Kalėjimuose

Kaina $1.50

Ši didelė, 231 puslapių knyga, parašyta Lietuvos tremtinio kuris pats perėjo ir pergyveno Vokiečių kalėjimus ir buvo priėjęs iki pat mirties slenksčio — jums bus nepaprastai įdomus skaitymas, susipažinimui su tuo ką pergyveno musų Lietuviai, antro Lietuvos okupanto, nacio, persekiojami. Knyga lengvai skaitoma, stambiom raidėm, patiks kiekvienam Amerikiečiui.

Knygos kaina $1.50. Atiduodama už $1.00 ir 10c pašto kaštų

Įdėkit laiške $1 ir 10c pašto ženklukais arba sidabrinį ir siųskit

DIRVA

6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Aperavičius Vladas, iš Linkuvos vl. Šikšnių km.

Bacevičius Jonas, iš Pentiškių km., Griškabudžio vl.,, Šakių apskr.

Bacevičiutės, Magdalena Lenkaitienė ir Ona, dukt. Juozo, iš Alvito vl., Vilkaviškio ap.

Bačinskas Vincas, gyvenęs Nečiunų km., Alytaus ap.

Badaukytė - Badauskaitė Anelė, gim. Luokės vl., Telšių ap.

Badauskaitė - Badaukytė Anelė, gim. Luokės vl., Telšių ap.

Bagdonas Jonas ir Pranciškus, sūnus Simono, iš Tauragės ap.

Bagdonas Mataušas (Mykolas) iš Veiverių vl., Marijampolės ap., ar jo įpėdiniai.

Bagdonis (Bock) Pranas (Frank), sun. Baltramiejaus.

Bagdytė - Stankevičienė Pranė, iš Baltrimonių vl., Alytaus ap.

Bajalis Ignas, gim. Linkuvos vl., Šiaulių ap., prašo atsiliepti giminės ir pažįstamus.

Bakaitis Antanas ir Pranas, iš Narkunų km., broliai Jono, rodos, gyv. New Yorke.

Bakšinskas Boneventuras ir Vincas, broliai Simono, kilę iš Pajevonio vl., Vilkaviškio ap.

Bakšys Jurgis, kil. iš Albertiškių km., Gelgaudiškio vl.

Bakys Antanas, brolis Vinco, kil. iš Varlaukio km., Batakių vl., Tauragės ap.

Bakys Jonas, iš Paežerėlių valsč., Šakių ap.

Balanda Juozas ir jo žmona Balandienė Ona.

Balandis Mikas, gyvenęs Pittsburge

Balbach Georg ir Osvald, broliai Alberto, kilę iš Virbalio, gyv., rodos, Pittsburg, Pa.

Balceris Domininkas.

Balčiunas Antanas ir sesuo Šidlauskienė Anelė, kilę nuo Šidluvos.

Bartašius Juozapas, sunus Juozapo, gimęs ir gyv. chicagoje.

Baškys Jurgis, iš Užvenčio vl., Šiaulių ap., ar jo įpėdiniai.

Baublys Jonas, iš Dubų km., Panevėžio vl.

Bender Gustaw, brolis Marijos, gyv. rodos, Pittsburgh, Pa.

Bilinskas Viktoras, iš Bingelių km., Merkinės vl., Alytaus ap.

Bilotas Petras, iš Vilniaus krašto.

Blažys Jurgis ir Stasys, iš Girkalnių vl., Raseinių ap.

Bock Frank (Bagdonis Pranas), sun. Baltramiejaus, gyv. New Yorke ar apylinkėje.

Boltzun - Merker, Christine, iš Lietuvos

Braze - Puzinaitė Ona, iš Zeimelių vl., Šiaulių ap.

Bublaitis Jurgis.

Bukšnaitytė - Vilkaitytė Agota, iš Šakių ap.

Burnickienė, krišto motina Simo ir Marcelės Damušytės - Dulaičių sunaus Simo, gim. 1907 ar 1908 metais

Butkevičius Ignas, gim. Alytuje, gyg. chicagoje.

Butnorius Juozapas, iš Papilės vl., Šiaulių ap.

Čekauskas Jonas, iš Panoškių km., Onuškio vl., Trakų ap.

Čekauskas Jonas ir Mykolas, sūnūs Petro, iš Onuškio vl., Trakų ap.

Čikas Klemensas ir Simonas, iš Svaiginių km., Sudergo parap.

Čikauskas Jonas ir Mykolas, iš Panoškių km., Onuškio vl., Trakų apskr.

Dambrauskas Bernasius, iš Alytaus ap., žmona Magdė ir vaikai, vienas vardu Pranas.

Dargis Kazimieras, kilęs iš Užvenčio vl., Šiaulių ap., ar jo įpėdiniai.

Dulaitis Bronislavas, sūnus Agotos

Augaitytės - Dulaitienės - Bylienės, kuri gilusi iš Gaurės v., Tauragės apsk.

Dunauskas Stanislovas, s. Mato, gim. Amerikoje, tėvas Matas, kuris dabar miręs, kil. iš Luokės vl., Telšių ap.

Gateveckas Antanas ir Viktoras, sūnus Jono, gimęs Amerikoje.

Gendrenas (Gindrenas), Juozas, sūnus Aniceto.

Gindrenas (Gendrenas) Juozas, sūnus Aniceto.

Girčis Petras.

Greivis (Greivys) Juozas, iš Aisėnų km., Veiviržėnų vl., Kretingos ap.

Gricius, iš Girkalių km., Sedos vl., Mažeikių ap.

Grinkus, iš Jateliškių km., Krekenavos vl., Panevėžio ap.

Grikelis Petras, kil. iš Karužių km., Lazdijų ap., arba jo šeima.

Gužaitės, Morta Venclovaitienė ir jos sesuo Ona, iš Šakių ap.

Jankauskas Augustas, iš Požerunų km.

Jankutės, dvi seserys, iš Mauručių - Garliavos vl. ir parap., Kauno ap., lankėsi Lietuvoje 1934 - 39.

Jocaitis Jonas, sunus Simo, iš Kiaulupių km., Sintautų vl.

Jonikėnas Michael, praėjusio karo metu tarnavęs Amerikos kariuomenėje, 327th Station Hospital, Prancuzijoje.

Jonušaitis Jurgis, iš Juodpetrių km., Tauragės vl. ir ap., gyv. Chicagoje.

Jonušaitytė Ani, gim. Juodpetrių km., Tauragės vl. ir ap.

Juodickas Kazys.

Kaminskas Stasys.

Kanapeckaitė Anelė ir brolis, iš Andrioniškio.

Karčiauskaitė Agota (Agnieška), sesuo Juozo, Chicagoje.

Kardelis Jonas ir Liudas, sūnūs Baltraus ir Izabelės Šarkaitės, iš Rimšės vl.

Kartavičius Jonas, s. Kazio, iš Kiršų km., Alvito vl., Vilkaviškio ap.

Kasperavičiutė - Lenkevičienė Marijona, iš Onuškio vl., Trakų ap.

Katinis Jonas, iš Karšenaukos km., Panevėžio vl., ir 2 sūnūs, vienas vardu Vytautas.

Kazakevičiutė - Pežienė Magdė, nuo Marijampolės ir sūnus Pėža Povilas.

Kazakevičiutė - Vieniukevičienė Marija ir vyras Jonas, iš Alytaus ap.

Kazlauskas Bladas (gal Vladas)

Kazlauskas Juozas, brolis Viliunienės.

Keys - Stiklaitytė Juzefina, Pittsburghe.

Kičas Antanas ir Jonas, broliai Marijos Kičaitės - Balaikienės.

Kisielius Alfonsas, gydytojas, iš Vilniaus krašto, prašo atsiliepti gimines ir pažįstamus

Kizel Marie, kilusi iš Šiaulių, 1932 - 34 m. buvo atvykusi iš New Yorko į Lietuvą.

Klovas Stanislovas, iš Petriškių km. Biržų ap.

Kraptavičius Stanislovas, iš Alvito, Alytaus ap., dirbo pas Fordą, Detroit, Mich., ar Dearborn, Mich.

Krause Martin, iš Tauragės ap., Chicagoje.

Krumas Jonas.

Lekavičia Juozas, pažinęs Simą Dulaitį ir Marcelę Damušytę - Dulaitienę, buvęs jų sunaus Simo, gim. 1907 ar 1908 m., krikšto tėvu.

Lelis - Šaltenienė Grasilda, iš Pumpėnų, Panevėžio ap.

Lenkevičienė - Kasperavičiutė Marijona, iš Onuškio vl., Trakų ap.

Lenkevičius Vincas, iš Panoškių km., Onuškio vl., Trakų ap.

Lenktaitienė - Bacevičiutė Magdalena, iš Alvito vl., Vilkaviškio ap.

Lingevičius - Lingis Petras, sunus Petro ir Barboros Drabavičiutės, kilęs iš Luokės vl., Telšių ap.

Lingis - Lingevičius Petras, sunus Petro ir Barboros Drabavičiutės, kilęs iš Luokės vl., Telšių ap.

Linkevičiutė Elena, iš Panoškių km. Onuškio vl., Trakų ap.

Lykas, du broliai Ladislavos Vidugerienės.

Macevičius (Maciunas) Antanas, seniau gyvenęs Marianapolis College, Thompson, Conn.

Maciunas (Macevičius) Antanas, seniau gyvenęs Marianapolis College, Thompson, Conn.

Mailaitė Magdalena, gim. Griškabudžio vl., Šakių ap., ištekėjusios pavardė nežinoma.

Masarskas Juozas, sunus Juozo.

Maselskis juozas ir Pranciškus, kilę iš Juodalčių vl., Šiluvos apylinkės.

Menkaitis, Pijušas, iš Užbalių km., Javeonio v., Vilkaviškio ap.

Merker - Boltzun, Christine, iš Lietuvos.

Miklušaitė, Ona.

Miklušis, Morkus, žmona Ona, vaikai Ona ir Pranas. gyv. Philadelphia, Pa.

Mikšytė, Zosė, duktė Bajoraitės.

Mitzkunas, iš Raseinių apsk., turįs brolius Antaną, Joną ir Jurgį ir seserį Moniką.

Morauskienė - Šarkaitė, Marė, Bartininkų v., Vilkav. ap., gyv. Argentinoje.

Nevedomskaitės, Elzbieta ir Paulina, iš Biržų ap.

Neverdauskas, Kostas, iš Telšių ap.

Neverdauskas, Vaclovas, Telšių v., ir jo vaikai.

Paltarokaitė, Vienžindžių k., Biržų apsk.

Paplauskaitė, Marija, Vaiguvos m., Raseinių ap., gyvenusi pas Sezeniauskas, Kelmės v., Raseinių ap., ištekėjusios pavardė nežinoma.

Patkauskas, Jonas ar Mykolas, gyv. Washingtone.

Paulauskas, Vincas, sunus Vinco, gimęs Amerikoje, gyvenęs pas tulą Leoną Povilaitį.

Pauliukonis (Pauliukoniai), iš Kunigiškių k., Taujėnų-Deltuvos-Ukmergės va.

Petereit, Max, Anužių k., Pagėgių v., gyv. 1298 Brook ave., tur but New York-Bronx.

Peterson-Stiklakytė, Julija.

Petraitis, sunus Kriaučiunaitės-Petraitienės.

Petrauskas, Kazys ir Stasys, s. Jono ir Onos Gaižauskaitės, Kauno ap., Seredžiaus v.

Piskarskis, Edvardas.

Pitkunigis, šeima, kilę nuo Karaliaučiaus, vėliau atsikėlę į Šilutės apylinkę.

1949 KALENDORIAI

Dirva ir šįmet duos savo skaitytojams puikius 1949 m. sieninius kalendorius

Kurie atnaujins savo prenumeratą prieš pabaigą metų, arba 1949 metų pradžioje, arba naujai išsirašys Dirvą, gaus vieną puikų sieninį kalendorių

DOVANŲ.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jusų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Savings Bld

Telef.: MAin 1773.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefonas: POtomac 6899

Pocaitis, iš Kirklių k., Sėdos v., Mažeikių ap.

Povilaitis, Leonas.

Prabulis, Andrius, Jonas ir Jurgis, Punsko v., Seinų ap.

Puzinaitė-Braze, Ona, Žeimelio v., Šiaulių ap.

Ročkytė-Žažeckienė, Ona, Čekiškės v., Kauno ap., ir vyras, Žežeckas, Mykolas.

Rudžionis, Antanas, ir Rudžionytė, Mikalina, Baisogalos v., Kėdainių ap.

Ruginaitė, Marija.

Rumbutis, Bernardas, ir Elena Rumbutytė, Gargždų v., Kretingos ap.

Ruzgys, Vincas, Altoniškių k., Zapyškio vl.

Ryckus, Simas ir sesuo Ona, Bartninkų v., Vilkavišlio ap., gyvenę apie Scranton, Pa.

Šarkaitė-Modauskienė, Marijona, iš Bartninkų v., Vilkav. ap., gyv. Argentinoje.

Šarkienė - Žutautaitė, ir jos vyras A. Šarkis, abu Nevarėnų v., Telšių ap., gyv. Chicagoje.

Seilius, Rapolas, Butrimonių v., Alytaus ap., gyv. Chicagoje.

Šenfalčiutė, Augustė, iš Podbuktės.

Šiaulinskas, Stasys.

Siautilas, Stasys.

Šildauskienė - Balčiunaitė, Anelė, ir brolis Antanas Balčiunas, kilę nuo Šidlavos.

Šileika, sunus Antano ir Pranciškos Peceliunaitės.

Silickas, Antanas, Raguvos v., Panevėžio ap.

Šilinskas (Šilinskai), Raudėnų val., Šiaulių ap.

Šilinskas, Petras, gim. Šiaulių aps., gyv. Pittsburgh, Pa.

Skokauskaitė, nuo Antašavos, Biržų ap., ištekėjusios pav. nežinoma; Lietuvoj lankėsi su sunum tarp 1929-36 metų.

Šleivytė, Aldona, nuo Antašavos, Biržų ap., ištek. pav. nežinoma.

Slekytė, Teofilė, ištekėjusi, iš Višakio-Rudos p., Marijampolės ap.

Songaila, Povilas, iš Šaukėnų, Šiaulių ap.

Šopilas, du sunūs ir duktė, Stasio Šopilo, iš Žiežmarių, Trakų ap.

Spreinaitytė-Vilkaitytė, Marijona, iš Šakių ap.

Stankaitis, Juozas, Garliavos m., Kauno ap.

Stankaitytė, Ona, Garliavos m., ištekėjusios pavardė nežinoma.

Stankevičienė - Bagdytė, Pranė, iš Alytaus ap., Butrimonių v.

Stiklakytės, Julė Peterson ir Juzefa Keys.

Strim, iš Šakių ap., brolis Aldonos, ir kiti šeimos nariai.

Stulgaitytė, Kunigunda ir Marija, iš Šakių v., manomai gyv. Detroite.

Stumbras, Juozas, Daugų v., Alytaus ap.

Svilainis, Stepas, Malėtų v., Utenos ap., turėjo restoraną.

Tamulaitis, Vincas, s. Martyno, iš Dievogalos k., Zapyškio v., Kauno ap.

Užsiprenumeruokit "Musų Kalendorių" 1949 Metams

Jau treti metai kai "Musų Kelias" leidžia A. Merkelio redaguojamą "Musų Kalendorių" Vokietijoje. Šio Kalendoriaus tikslas po visą pasaulį išblaškytus Lietuvius sieti su savo tėvyne Lietuva ir vienus su kitais. Lietuviams jungti su tėvyne "Musų Kalendoriuje" 1949 metams duodama žymiausių musų beletristų ir poetų kuriniai apie Lietuvą.

"Musų Kalendoriaus" 1949 metams ypač plati informacinė dalis, kurios tikslas sieti išblaškytus po visą pasaulį Lietuvius vienus su kitais. Toje informacinėje dalyje rašoma apie Lietuvius gyvenančius Amerikoje, Anglijoje, Argentinoje, Australijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Kanadoje, Kolumbijoje, Prancuzijoje, Venecueloje ir kituose kraštuose.

Duodama žinių apie ten gyvenančių Lietuvių kulturinį veikimą, jų organizacijas, laikraščius, tų organizacijų ir laikraščių adresai ir kitos reikalingos bei naudingos žinios.

"Musų Kalendoriuje" 1949 metams taip pat plačiai rašoma apie Lietuvius tremtinius Vokietijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, Švedijoje, Danijoje, Italijoje ir kitur. Nepamirštami ir Lietuvių vargai ir kovos bolševikų okupuotoje Lietuvoje.

"Musų Kalendorius" 1949 m. turiningas ir gausiai iliustruotas, 320 pusl. didumo; jo kaina prenumeratoriams tik $1.00.

Po valiutos reformos Vokietijoje Lietuviškų knygų leidimas tremtyje labai pasunkėjo, ir "Musų Kalendoriui" 1949 m. išleisti tegalima tik pasitelkus į pagalbą prenumeratorius.

Kalendoriaus redaktorius ir kreipiasi į savo tautiečius Amerikoje, prašydamas užsiprenumeruoti "Musų Kalendorių" 1949 m. Jis prenumeratoriams bus išsiuntinėtas Gruodžio m.

Prenumeratą prašau siųsti Dirvos Redakcijai,
6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

"Musų Kalendoriaus"
Redaktorius.

Tarvydas, iš Užpalių k., Utenos ap.

Tiškevičius, Vaclovas, Ramygalos k. Betygalos v., Raseinių ap., gyv. Chicagoje.

Tomkus, Antanas, s. Bagdonavičiutės-Tomkienės.

Turkus, Antanas, Mataušas, ir Mykolas, iš Kėdainių ap.

Usas, Juozas, medicinos daktaras iš Kauno, prašo atsiliepti gimines ir pažįstamus.

Vabalas, Pranas, Sintautų p., gyv. Pittsburghe.

Vasiliauskaitės, Antaninos, vaikai, kurių pavardės nežinomos. Ji buvo kilusi iš Ramongailių k., Čipėnų v., Biržų ap.

Vasiliunas, Petras ir Pranas, Maksvitiškių k., Panevėžio v.

Vengelis, Jonas, Batakių ap., Tauragės ap., gyv. Collinsville.

Venslovaitienė - Gužaitė, Morta, ir jos sesuo Ona, iš Šakių ap.

Venslovaitis, Antanas ir jo broliai bei seserys, Kimnaičių k. Kakių apsk.

Verlingis, Jonas, iš Garliavos val., Kauno ap.

Vieniukevičius, Jonas ir žmona Marija, iš Alytaus val.

Vilimas, Tadas, iš Joniškio v., Šiaulių ap.

Viliunas, Kristupas, Tauragės aps., sunus Kristupo ir Onos.

Vilkaitis, Vincas ir seserys Agota Bukšnaitienė ir Marijona Spreinaitienė, iš Šakių ap.

Vilkas, iš Aukš. Panemunės, prie Kauno.

Virkutis, Antanas, su šeima.

Virkutytė, Bronė, iš Viekšnių vals., Mažeikių ap.

Vitkauskas, Domas, sunus Kazimiero, iš Merkinės v., Alytaus. ap.

VITKAUSKAS Morkus, s. Jurgio, iš Merkinės v., Alytaus ap.

Vizgirda, Juozas, Kazys ir Pijus, Rymaičių k., Gižų v., Vilkav. ap.

Zakaryžaitė, Antanina, Slavikų val., Šakių ap., manomai gyvena Chicagoje.

Žemaitis, Juozas, Žaliosios v., Vilkaviškio ap., ir jo žmona, Ona bei vaikai Bernardas, Vincas, Cecilija ir Ona.

Žemaitytė, Stasė, iš Šiluvos v., Raseinių ap., ištekėjusios pavardė nežinoma.

Zibelienė Romualda, gimusi Lietuvoje, gyv. Chicagoje.

Žičkytės-Paulauskaitės, Monikos, iš Montvilų k., Jurbarko v., giminės ir pažįstami prašomi atsiliepti.

Žilvaičiutė, Matilda.

Zokas, Jonas, sunus Simono, gyveno Hamilton

Žutauskaitė-Šarkienė, ir jos vyras Šarkis A., abu iš Nevarėnų val., Telšių ap., gyv. Chicagoje.

CLEVELANDO IR APYLINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Lausche ir kiti Demokratai laimėjo Cuyahoga ir Ohio vietas

Ohio rinkimai šį kartą vėl išėjo Demokratų naudai, ypatingai Cuyahoga apskrityje — šios apskrities pilietis Frank J. Lausche vėl laimėjo gubernatoriaus vietą, kurią po vieno termino ištarnavimo iš jo buvo atėmęs Republikonas Herbert. Šios apskrities beveik visi atstovai į Ohio legislaturą taip pat laimėjo Demokratai.

Keisti tie balsuotojai: 1944 metais Ohio balsavo už Dewey, jis čia gavo apie 12,000 balsų daugiau, bet tada išrinko gubernatorium Demokratą Lausche. Paskui, 1946 metais, dėl nežinomų priežasčių, Lausche atmetė, išrinko Republikoną, o dabar vėl Lausche išrinktas gubernatorium, su apie 200,000 balsų daugiau už savo oponentą, bet Trumanas Ohio valstijoje gavo tik apie 12,000 balsų daugiau, negu Dewey.

Ohio paprastai Republikoniška valstija, bet dabar Lausche gavo dar daugiau balsų, negu už jį buvo balsuota 1944 metais.

Šitoks Lausche populiarumas vėl sukėlė kalbas, kad jis bus tinkamiausias kandidatas Demokratams į prezidentus 1952 metais, kada Trumano tarnyba baigsis.

Paskiausios ne oficialios žinios apie Ohio balsavimus yra tokios:

Prezidentu:
Dewey (R.) — 1,450,000.
Truman (D.) — 1,460,000.

Gubernatorium:
Herbert (R.) — 1,350,000.
Lausche (D.) — 1,550,000.

Eilė kitų Ohio viršininkų, su kuriais Lausche darbuosis per ateinančius du metu, išrinkti Demokratai.

Visi Cuyahoga apskrities senieji viršininkai Demokratai išrinkti tie patys. Jie tuli tarnaus jau penktą terminą, taip ilgai Republikonai negali išrinkti savų viršininkų.

Nekurios miesto taryos pataisos, gavimui daugiau pinigų, buvo atmestos, kitos priimtos.

Šešetas bondsų paskolų buvo užgirta, taigi mayoras Burke pasiryžęs tuoj pradėti didelius miesto darbų projektus.

Kongreso atstovais liko tie patys: Mrs. Frances Bolton — Republikonė; Micheal Feighan, Demokratas, ir Robert Crosser, Demokratas. Ketvirtas, Bendler (Rep.) pralaimėjo, jo vieton išrinktas Young, Demokratas.

Namų savininkai Clevelande buvo pasimoję reikalauti, kad butų nuimta nuomų kontrolė, čiau Trumanas, likęs prezidentu, pareiškė, kad nuomų kontrolę palaikys ir toliau.

VYRAI MOTERYS
Pardavimui Nylons draugams ir kaimynams. Tris valandas kasdien pelnysit po $40.00 savaitėje. Kreikitės į Miss Scott, Room 202, 2056 East 4th Street.

GERAS KAMBARIS
išnuomojamas vedusiai lietuvių porai be vaikų, ar dviem dirbantiem vyram, arba vienam. 1-me aukšte, 1032 Linn Drive, tarp Superior ir St. Clair. avenue. (45)

Frank J. Lausche

LANKĖSI TĖVYNĖS REDAKTORIUS

M. L. Vasil, Tėvynės redaktorius, iš New Yorko, savo atostogas praleisti atvyko pas savo seserį Clevelande. Jis apsilankė Dirvos redakcijoje.

Iš Clevelando Vasil išvažiavo pasisvečiuoti Detroite.

J. V. Ramoška, veikėjas Akrone, pereitos savaitės pabaigoje atvykęs į Clevelandą aplankyti savo draugų, atlankė ir Dirvos redakciją.

GANSON RENGIA IMTYNES LAPKRIČIO 9 D.

Jack Ganson rengia įdomią imtynių programą Central Armory salėje, antradienio vakare, lapkričio 9 d. Pirmutinėje poroje imsis "Jumping" Joe Savoldi su Don Evans.

Kitose porose bus: Ivan Rasputin, rusas, prieš Simunovich, jugoslavų čampioną. Taip pat bus Pred Bozic ir Jim Wright prieš Frank Talaber ir Tug Carlson, keturių vyrų imtynėje vienu kartu.

Ganson rengia dideles imtynes Arenoj, antrad. lapkričio 16 d. Toms imtynėms jis jau turi užkvietęs Orville Brown, naują NWA čampioną, su jam atitinkamu stipruoliu. Pakviesta taip pat Sandor Szabo, Cliff Gustafson, Ali Baba ir Bobby Bruns.

Toje pačioje programoj Ganson turės dvi moteris imtikes Elvira Snodgrass iš Lousville, Ky., ir Ann LaVerne iš Houston, Texas.

MIRIMAI

KUZMAUSKAS Pranas, 69 m. nuo 1123 E. 78th St., mirė spalio 30, palaidotas lapkr. 2, Kalvarijos kapinėse; pamaldos įvyko Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Marė, trys dukterys: Mrs. Adele Yukman, Mrs. Mae Rauchfleisch ir Ona.

ČERNIS Vincas, 50 metų, nuo 7122 Wade Park ave., mirė lapkr. 2, palaidotas lapkr. 5, Kalvarijos kapinėse; pamaldos įvyko Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Ida, duktė, Mrs. Helen Trace, sunus James ir John; 4 seserys: Mrs. C. Pavilonis, Mrs M. Ott, Mrs. M. Kelly, Mrs. Ida Orean.

MAJAUSKIENĖ (Marsh) Marcelė, našlė, 73 m., nuo 10718 Governor ave., mirė spalio 27, palaidota spalio 30, Kalvarijos kapinėse; pamaldos įvyko Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko sunus Walter, dukterys Mrs. Stackhause, Mrs. A. Mazeika, Mrs. M. Palmer.

Šių visų laidojime pasitarnavo Jakubs Funeral Home.

Muzikos Pamokos Jaunimui
MUSICAL INSTRUCTION
on CLARINET and SAXOPHONE
POLKAS, SWING MUSIC, and CLASSICAL
Also Orchestra available for dances, weddings, etc.
Call EDDIE PLATT HE 2996 or HE 9494

KATALIKAI RŪPINASI LIETUVIŲ D. P. LIKIMU

Šiuomi noriu plačiau supažindinti lietuvius su tvarka, kokios tenka laikytis norint parkviesti į Ameriką savo giminietį DP iš Europos. Nors BALFo seime Chicagoje valdyba stengėsi įrodyti, kad darbo- uto garantijos blankus užtenka pasiųsti BALFo centrui Brooklyn, N. Y., tačiau pats BALF savo vardu negali atkviesti jokių tremtinių, visi blankai turi eiti per Katalikų Resettlement Council, kurie yra įsteigti prie kiekvienos diocezijos, taip kaip aiškino prel. Balkunas BALFo seime Chicagoje.

Padares darbo-buto garantijas keletai lietuvių tremtinių, tuos blankus išsiunčiau į BALF centrą, kaip buvo skelbiama.

Tačiau, praėjus porai mėnesių, spalio 23 d., gavau iš Clevelando Diocesan Resettlement Council direktoriaus Rt. Rev. Msgr. A. J. Murphy pakvietimą atsilankyti į jo ofisą aptarti tų tremtinių atvykimo į Ameriką klausimą.

Su Msgr. Murphy išsikalbėjęs patyriau, kad BALF privalo visus išpildytus blankus perduoti War Relief Services organizacijai, iš jos centro blankai grąžinami į diocezijų tarybas, ir jose atliekama patikrinimai tremtinių atvykimo bylų.

Msgr. Murphy nušvietė, kad katalikų tremtinių atvykimas į Ameriką guli jų rankose ir todėl jiems svarbu, kad busimi ateiviai butų padorūs žmonės, geri Amerikos piliečiai ir ištikimi tikėjimui ir bažnyčiai; kad jų pastangomis nebutų atvežama komunistų ir kitokių elementų. Rupi taip pat, kad atvažiavusieji čia ir toliau pasilaikytų savo tikėjimo, priklausytų parapijai, auklėtų savo šeimas tikėjimiškoje dvasioje. Kita tos organizacijos rupestis yra, kad kvietėjai taip pat butų ištikimi, geri katalikai, nes ir nuo jų įtakos priklauso atvykusiųjų ateities gyvenimo nustatymas.

Lietuviai didelėje daugumoje yra katalikai, tai musų tremtiniams reikalinga ir pasinaudoti War Relief Services patarnavimu, kuris yra tiesioginis ir tikras tik kreipiantis per savo parapijos kleboną, nes jo paliudyti blankai, nuėję į Diocesan Resettlement Council, buna patvirtinami ir išsiunčiami tremtinių pakvietimui važiuoti į Ameriką. K. S. Karpius.

VĖL PATARNAUS JUMS

Juozas Pečiulis sugrįžo iš Miami, Floridos, ir vėr išdirba Venetian Blinds ir Window Shades namų lankams. Jis pasitarnaus lietuviams tame reikale, tik kreipkitės, telefonas IV 3348, adresas 19206 Kildeer avenue.

MOTERŲ KLUBO BALIUS

Lietuvių Moterų Klubas rengia savo metinę vakarienę ir balių šeštadienio vakare, lapk. 6 d., Owens Plantation restorane. Tikima didelio skaičiaus svečių, kaip kas metą šis klubas sutraukia.

RKO KEITH'S 105TH STREET THEATRE

Šiame teatre matysite sekančią įdomią filmą: "Apartment for Peggy", lapkr. 7 iki 9.

HIPPODROME

"JUNE BRIDE"

Ši nauja Warner Bros. linksma komedija, kurioje vadovaujamas roles vaidina Bette Davis ir Robert Montgomery, pradedama rodyti trečiadienį, lapkričio 10, Hippodrome Theatre.

Tai pirmas kartas, kad Bette ir Montgomery vaidina greta vienas kito filmoje. Bette's rolė šiame veikale yra redaktorės žurnalo, kuris apima Amerikos namų reikalus. O Montgomery vaidina užsienių korespondentą, kuriam blaškantis po pasaulį viskas įgriso.

Veikalas dedasi Indiana valstijoje, atvaizduoja New Yorko žmonių grupę, kurie atvyko į tą miestelį sutverti medžiagos savo Birželio laidos žurnalui.

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVE. CLEVELAND 3, OHIO PHONE: ENdicott 4486

Communist Propaganda Flourishing Under IRO Protection in Germany

THE subversive, terroristic and antihuman character of Bolshevism is becoming more apparent to the world with every day that passes. All the honest people hitherto duped by Stalin's agents are leaving the Party in large numbers and the public as well as the authorities in many countries are taking steps to put a stop to the nefarious activities of the Kremlin's fifth column.

Not so IRO — the International Refugee Organization, an organ of the United Nations, created for upholding the human freedoms, to protect defenseless peoples from misery ant prosecution and to do this in an international spirit of goodwill and impartiality.

We are prefectly aware that at one time it was hoped to solve the refugee problem by repatriation. It has been so solved in the case of the refugees who had a country to repatriate to. But openly and covertly to persist in this policy with regard to people whose countries are now in the clutches of a totalitarian dictatorship and who, on returning, would be either executed or deported, is cruel and inhuman.

Nevertheless, IRO, either from negligence or bad intent, still muddles along on the old line of repatriation. Although the refugees from Soviet terror who are housed in the DP camps of Germany have resisted every pressure to repatriate and innumerable times made known their anti-Communist attitude, IRO continues to vex them with continual visits from Soviet repatriation officers and to drown them in a flood of Communist literature.

Incidentally, here the lack of impartiality on the part of IRO becomes most flagrantly evident. So while the Soviets may send as many books as they like to the DP camps and the distribution of Soviet papers is even compulsory, no national periodicals of the DPs appearing in other countries, including even religious ones as, e.g., the organ of the Lithuanian Catholic League in America, are admitted under threat of penalties.

As we have pointed out before (cf. Newsletter No. 48, 1947), this is a trick to distribute propaganda literature among the USA and British occupational forces and civil servants through the IRO apparatus. To make the publications appear inocuous, the publishers are either "Western Press Agency", an enterprise of the Polish Communist Government, or the IRO Mission in Poland.

If those whom it concerns consider it right and proper that the DPs be continually annoyed (any influence being out of the question) by books and papers propagating ideas for which they have nothing but the deepest disgust, well and good. But are they also prepared to shoulder the responsibility if in the process the minds of young Americans and Britishers are poisoned by an ideology against which their peoples and governments are fighting at home and may be called upon to fight on a battlefield

In our opinion a change of policy in this matter is long overdue.

DEPORTATIONS AND TERROR

From 1944 until the end of 1947 **120,000** civilians have been deported from Lithuania. As a rule they have been taken to the northern regions of the Urals. The number of persons who have found their death in connection with the resistance movement is reckoned at 25,000. About 140,000 persons have been resettled in Poland. This constitutes a considerable loss to a community with 2.5 million inhabitants.

The place of the deported and resettled Lithuanian citizens has been taken bu **Russians imported** by the authorities. Owing to partisan activities they find it difficult to establish themselves in the countryside and constitute only a negligible percentage of the rural population. In the towns they are more numerous, e.g., the percentage of Russians in Vilnius is 27, in Kaunas 35. Russians predominate in the Communist Party and the administration where they hold 70 per cent of the more important posts.

The majority of the Jews now in Lithuania have come from Russia. They have settled in Vilnius, Kaunas, Memel and Shiauliai. Their total number is about 14,000 and most of them work for the Soviet occupational authorities.

Great flocks of home- and parentless children, the so-called "bezprizorniki", flow from Russia to Lithuania. They augment the criminal element and are the best recruits of the MVD, being psychologically adjusted to terror work as no ties of affection bind them to anybody and they hate human society for having cast them out like young puppies.

The prevailing spirit among the population of Lithuania is one of fear and despondency. With the advent of darkness all the windows and doors of every Lithuanian home are locked and barred and nobody dares to venture our for fear of being robbed. The Russian police and Soviet soldiers up to the rank of major have been known to engage in street robberies not to mention other criminal elements.

However, more impressive still is the fear of arrest and deportation which threaten everybody at any moment. Not even Communist functionaries feel themselves secure. In 1946 the entire town and district committee of the Communist Party in Kaunas were arrested on the suspicion of sympathy with "bourgeois nationalist" elements. They had protested against Russian methods of sovietization in Lithuania and advocated changes better suited to the individualistic character of the Lithuanians. The whole committee were publicly branded as traitors and deported to the interior of Russia.

NO MATTER HOW THIN YOU SLICE IT— By COLLIER

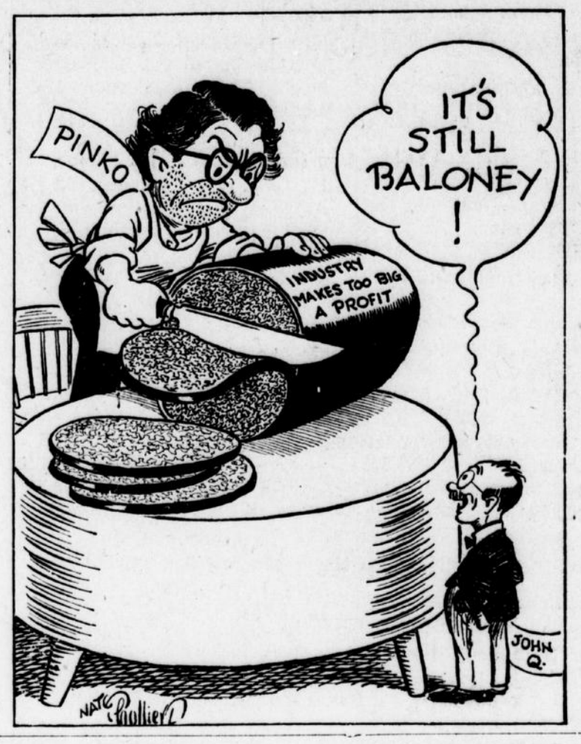

Tėmykit Gatavai Jusų Pasirinkimui
Naujų Rudeninių Stilių
Vyrams ir Vaikinams SKRYBĖLĖS
Naujausių pavidalų ir spalvų. Kainos po $3.45 ir 7.00
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS NAUJŲ RUDENINIŲ APRANGALUI REIKMENŲ, taipgi
★ DYKAI! Mes duodam Eagle Stamps su kiekvienu pirkiniu. ★
Čia Iškeisime Jusų Stamp Books.
THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave. Atdara Vakarais

Susitik savo senus draugus
"BILL" GREEN
pas
VIC'S OASIS
Wade Park at 71st Street
GERIAUSIAS MAISTAS MIESTE
Vieta Air Conditioned Geras Patarnavimas

Jakubs Funeral Home
(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuotą Laidotuvių Direktorė)
REIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PARVEŽTI
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

LASNIK CAFE
Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užeiga
6824 SUPERIOR AVE.
(Šalia Dirvos Redakcijos)
Užkviečiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Wilkelis Funeral Home
PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS
—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—
6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

I. J. SAMAS - JEWELER
Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę
7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Dabar jau turime didesnį rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodėlių ir visokių gražbaikčių, už nupigintą kainą.

Pilnai Padengta Apdrauda. UTah 1-4515
W. DEBESIS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3

Smagi Lietuviška Užeiga
UPTOWN GRILL
10626 St. Clair Avenue
VYNAS — ALUS — DEGTINĖ — ŠILTI VALGIAI
— Geras Patarnavimas —
Linksma muzika penktadienio ir šeštadienio vakarais
A. ir A. Kazakevičius — savininkai (40)

P J KERSIS
609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane, telefonu arba asmeniškai.